Тигъэзетеджэхэр! Мы мазэм и 25-м кІэтхэгъур тэухы. Къызфэжъугъэфед къэнэгъэ уахътэр!

№ 107 (20620) 2014-рэ илъэс ГЪУБДЖ МЭКЪУОГЪУМ и 17

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Владимир Путиныр Урысыем и Мафэ фэшІ Адыгеим и Ліышъхьэ къыфэгушіуагъ

Лъытэныгъэ зыфэсшіырэ Аслъан Кытэ ыкъор! Урысыем и Мафэ фэшІ сыпфэгушІо!

Ти Хэгьэгу, ащ итарихь, зы лІэужым адрэм льигьэІэсыжьырэ шІульэгьоу тильэныкьо гупсэ фытиІэм ренэу тарэгушхо. ЛІэшІэгьу пчъагъэхэм къакІоцІ тятэжъ пІашъэхэм ти Родинэ ишъхьафитыныгъэ къаухъумагъ, ащ икультурэ, игушъхьэлэжь ыкІи итворческэ амалхэм ахагьэхъуагъ. Тэри ащ фэдэ кlэн баир къэтыухъумэн фае, Урысыем инеущырэ мафэ зыфэдэщтыр нэбгырэ пэпчъ иІофшІакІэрэ изекІуакІэрэ зэрялъытыгъэр зыщыдгъэгъупшэ хъущтэп.

Сыгу къыздеlэу сыпфэлъаlо гъэхъагъэхэр пшlынхэу ыкlи шІоу щыІэр зэкІэ къыбдэхъунэу.

Владимир ПУТИН.

Къэралыгъо мэфэкіым пае республикэм и Ліышъхьэ джащ фэдэу къыфэгушІуагъэх Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ и Тхьаматэу Сергей Нарышкиныр, Урысыем и Президент и Администрацие ипащэу Сергей Ивановыр, Урысые Федерацием хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие и Тхьаматэу Владимир Чуровыр, Урысые Федерацием зыкъэухъумэжьыгъэнымкІэ иминистрэу Сергей Шойгу, Урысые Федерацием транспортымкІэ иминистрэу Максим Соколовыр, Урысые Федерацием шъолъырхэм яхэхъоныгъэкІэ иминистрэу Игорь Слюняевыр, Урысыем и Къэралыгъо Думэ идепутатхэр, Урысыем ФедерациемкІэ и Совет хэтхэр, Урысыем ишъолъыр заулэхэм япащэхэр ыкlи ягубернаторхэр, федеральнэ ыкlи шъолъыр структурэ зэфэшъхьафхэм яІэшъхьэтетхэр.

ТхьакІущынэ Аслъан хэлэжьагъ

Мэкьуогъум и 12-м, Урысыем и Мафэ тефэу Уры<u>с</u>ые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным наукэм ыкІи технологиехэм, литературэм ык и искусствэм альэныкьокіэ, джащ фэдэу гуманитар Іофшіэнымкіэ гьэхьэгьэ ин дэдэхэр 2013-рэ ильэсым зышіыгьэхэм Кремлым кьэралыгьо шІухьафтынхэр щаритыжьыгьэх.

Торжественнэ Гофтхьабзэм хэлэжьагь Адыгеим и Ліышъхьэу, Урысые Федерацием и Къэралыгъо Совет и Президиум хэтэу ІхьакІущынэ Асльан.

Наукэмрэ технологиехэмрэ алъэныкъокІэ къэралыгъо шІухьафтынхэр афагьэшьошагьэх: Анатолий Григорьевым — космическэ медицинэм ылъэныкъокіэ научнэ Іофшіагъэу иІэхэм, Виктор Масловым джырэ термодинамикэмкІэ математикэ лъапсэхэр зэригъэунэфыгъэхэм, Алексей Чубарьян — гурыт ыкІи апшъэрэ еджапІэхэм тарихъыр щягьэхьыгъэнымкіэ екіоліакіэхэр зэригъэфедагъэхэм ыкІи тарихъ ушэтын инхэр зэришІыгьэхэм апае. Литературэмрэ искусствэмрэ алъэныкъокІэ къэралыгъо шІухьафтынхэр афагъэшъоша-

гъэх: Юрий Башмет — хэгъэгу ыкІи дунэе культурэм яхэхъоныгъэ и ахь зэрэхиш ыхьагъэм, тхакІоу Фазиль Искандер хэгъэгу литературэм ихэхъоныгъэ иlахь зэрэхишlыхьагъэм апае, Леонид Верещагиным, Антон Златопольскэм, Николай Лебедевым — фильмэу «Легенда N 17» зыфиlорэм иавтор куп.

Къэралыгъо ыкІи общественнэ ІофышІэшхоу Евгений Примаковым гуманитар ІофшІэнымкІэ мехестышы уедер ни еспескест апае къэралыгьо шІухьафтыныр къыфагъэшъошагъ.

alукlагъ

Адыгеим и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан правительствэм и Унэ тыгъуасэ ригъэблэгъагъэх КБ-у «Кубань кредит» зыфиІорэм и ЛъыплъэкІо совет итхьаматэу, ВКБ-м ипсэолъэшІ куп ипащэу Виктор Будариныр ыкІи зэфэшІыгъэ акционер обществэу «ОБД-м» игенеральнэ директорэу Александр Залуцкэр. Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат зэІукІэгъум хэлэжьагъ.

Анахьэу зытегущы агъэхэр псэолъэшІыным ылъэныкъокІэ зэдэлэжьэныгъэм иІофыгъохэу нахь гугъэпІэ инхэр зэрапхыхэрэр ары.

— Пшызэ шъолъырым имызэрэпсаоу Іофэу ащыжъугъэца-

бгъуитІуми яфедэ къыдилъытэзэ Іоф зэрэщишІэщтым тицыхьэ телъ. Адыгеим къэкІогъэ инвестор пстэуми республикэм ипащэхэм зэгурыІоныгъэ адыриІ ыкІи Іофым тегъэпсыхьагъэу язэфыщытыкІэхэр щытых, — къыкІигъэтхъыгъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Адыгеим и ЛІышъхьэ къызэриІуагьэмкІэ, мы аужырэ илъэси 7-м сомэ миллиарди 100-м ехъу инвесторхэм республикэм иэкономикэ къыхалъхьагь. Адыгеим ихэхъоныгъэкІэ анахь мэхьанэ зэратыхэрэм ащыщ зекІон-рекреационнэ Іофыгьохэм язэшІохын. Псэуалъэхэм якъыдэгъэкІыни гугъэпІэ инхэр рапхых.

ПСЭОЛЪЭШІ КУПЫМ ИЛІЫКІОХЭМ закъоу, Урысые Федерацием къаlотагъ lофэу ашlэрэмрэ проектэу агьэцэкІагьэхэмрэ афэгьэкІэрэм фэгъэхьыгъэу бэ зэ- хьыгъэу. ГущыІэм пае, Крымхэтхыгъэр. Шъуикомпание ти- скэ зыпкъ игъэуцожьыгъэным, республикэ гъэхъагъэ хэлъэу, джащ фэдэу дзэкъулыкъушІэ-

хэм яунагъохэр зыщыпсэущтхэ къэлэ ціыкіухэр шіыгъэнхэм, Ростов-на-Дону ыкІи Новороссийскэ цІыфхэр зычІэсыщт унэхэу фэтэрыбэу зэхэтхэр ащыгъэпсыгъэнхэм компаниер ахэлэжьагъ.

— Тэ газобетон заводхэр тэшіых, зэшіотхыгъэ проектхэри щыІэх. ЧІыпІэу аубытырэмрэ техникэ амалэу щыІэхэмрэ ялъытыгьэу проект уасэр сомэ миллиард 1,3 — 1,5-рэ фэдиз мэхъу. ТиІофшІэгъухэу ІэкІыб къэралхэм ащыпсэухэрэми ашІогъэшІэгъонэу джырэ уахътэм диштэрэ Іофшіакіэм анаlэ къытырадзагъ, — къыlуагъ Виктор Будариным.

Республикэм ипащэхэм псэолъэш ыным ылъэныкъок Іэ пшъэрыльэу къагъэуцугъэхэм язэшіохынкіэ зэгурыіоныгъэзэдэлэжьэныгъэ бгъуитІуми азыфагу зэрилъыщтыр къыхагъэщыгъ.

АР-м и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указ

Щытхъуцізу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиіорэр Э.Г. Григорьян фэгъэшъошэгъэным ехьыліагъ

Культурэмрэ искусствэмрэ яхэхъоныгъэ иlахьышхо зэрэхишlыхьагъэм пае щытхъуцlэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиlорэр Григорьян Эдуард Григорий ыкьом пенсием щыІэм фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Асльан

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 16, 2014-рэ илъэс

Адыгеим и Премьер-министрэ проектхэм ащигъэгъозагъэх

купэу Адыгеим и Премьерминистрэу КъумпІыл Муратэ зипэщагъэр Координационнэ советым изэхэсыгъоу гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ федеральнэ программэу «Урысые Федерацием зекІоным зыщегьэушъомбгъугъэныр» зыфиюу 2018-рэ илъэсым телъытагъэм ипхырышын фытегъэпсыхьагъэу шытыгьэм хэлэжьагь. Урысые Фе-

щызэхэщэгьэ Гупчэм мэкъуогъум и 11-м ар щыкІуагъ.

Федеральнэ программэм хэлэжьэным пае Адыгеим инвестиционнэ проектиту — турист-рекреационнэ паркэу «Джэнэт» зыфиlорэмрэ туристрекреационнэ паркэу «Лэгъо-Накъэ икъэлапчъэхэр» зыфиlорэмрэ къахилъхьагъ. А проектхэр гъэцэк агъэхэ зэрэхъу-

Адыгэ Республикэм илІыкІо дерацием и Правительствэ дэжь щтым диштэу Адыгеим автомобиль гьогу — километри 9,5-рэ, газрыкlуапlэ — километрэ 22,7-рэ ыкІи псырыкІуапІэ километрэ 73-рэ якІыхьагъэу щагьэпсыщтых. Проектхэу къырахьыліагьэхэм экспертхэм осэшхо къафашІыгъ ыкІи федеральнэ программэм хагъэхьагъэх лъэныкъуитІури зэдыхэлажьэхэзэ зэшІуахынхэм пае.

дэгъухэр агъэшІуагъэх Анахь

Мыекъопэ къэлэ администрацием мы мафэхэм «ПенсиехэмкІэ шІокІ зимыІэ страхованием 2013-рэ илъэсымкІэ истрахователь анахь дэгъу» зыфиlорэ я IV-рэ Урысые зэнэкъокъум республикэмкІэ текІоныгъэр къыщыдэзыхыгъэхэр щагъэшІуагъэх.

— ПенсиехэмкІэ фондым Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ шІокІ зимыІэ страхованием ылъэныкъокІэ Къыблэ федеральнэ шъолъырым имызакъоу, УрысыемкІи гъэхъэгъэ дэгъухэр щыриІэх. Непэ мыщ фэдэ гъэхъагъэхэм танэсыным лъапсэу иІэр АдыгеимкІэ мы системэм хэт цІыфхэм зэгурыІоныгъэ тазыфагу илъэу тызэрэзэдэлажьэрэр ары, — къыхигъэщыгъ ПенсиехэмкІэ фондым Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ ипащэу Къулэ Аскэрбый. — Адыгеим и Правительствэ, муниципальнэ образованиехэм япащэхэр тигъусэхэу пенсионнэ системэм имэхьанэ зыкъызэредгъэІэтыщтым, ащ хэхъоныгъэхэр зэришІыщтым тыпылъ.

— Мыекъуапэ дэт хъызмэтшІапІэхэм япащэхэу шюкі зимыіэ страхованием ылъэныкъокіэ шапхъэхэр игъом ыкІи зэрифэшъуашэу зыгъэцакІэхэрэр арых зэнэкъокъум текІоныгъэ къыщыдэзыхыгъэхэр, нэмыкІхэмкІэ ахэр щысэтехыпІэу щытых, — къыІуагъ муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрацие ипащэу Александр Наролиным. — Мы хъызмэтшІапІэхэм шІокІ зимыІэ страхованием истраховой Іахьхэр игъом зэратыхэрэм мэхьанэшхо зэри эм шэч хэлъэп, ащ фэдэ

екІолІакІэм обществэми шІогъэшхо къыфехьы. Анахь дэгъухэу къыхагъэщыгъэхэм зэкlэми сафэгушІо, тапэкІи ягьэхьагьэхэм къащымыкІэу ыпэкІэ лъыкІотэнхэу афэсэІо.

Нэужым зэlухыгъэ laхьзэхэлъ обществэхэу «Газпром Газораспределение Майкоп» зыфи-Іорэм, «Мыекъопэ редукторышІ заводым», «Мыекъопэ машинэшІ заводым», Адыгэ къэралыгьо университетым, пшъэдэк ыжьырэмк э гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиlэ обществэу «МПК» «Мыекъопэ пивэшІ заводым», зэфэшІыгъэ Іахьзэхэль обществэу «Картонтара» зыфиІорэм япащэхэм дипломхэр аратыжьыгъэх.

Зэхэсыгьом нэмык Іофыгьохэри къыщаІэтыгъэх, унэшъо гъэнэфагъэхэр ашІыгъэх.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

ТИКЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭР

КІэлэцІыкІухэм ашІогъэшІэгъон

КІэлэціыкіухэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо уахътэ нахь гъэшіэгьонэу агъэкіоным фэші культурэм иІофышІэхэм пчыхьэзэхахьэхэр, къэгъэлъэгъонхэр, зэіукіэгъухэр афызэхащэх. Къокіыпіэм щыпсэурэ лъэпкъхэм искусствэхэмкІэ я Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтым нысхъапэхэм, лъэпкъ шэн-хабзэхэм яхьыліэгъэ къэгъэлъэгъон тыгъуасэ къыщызэІуахыгъ.

Музеим идиректорэу Кушъу Нэфсэт зэхахьэм къызэрэщи-Іуагьэу, КъокІыпІэм щыпсэурэ хэгъэгухэм якультурэ тарихъым лъэпсэшІу щыриІ. НысхъапэхэмкІэ лъэпкъ пэпчъ ищыІэныгъэ щыщ пычыгъохэр зэбгъэшІэнхэ олъэкІы.

Китаим, Тибет, Японием, Индием, Вьетнам яискусствэ узыІэпещэ. Іэпэщысэхэм ядэхагъэкіэ, мэфэкі теплъэу

яІэмкІэ ящыІэкІэпсэукІэ къыраІотыкІы. Китаим иживопись кІэлэцІыкІухэр еплъыхэу тырихьылІагь. АшІогъэшІэгъон къодыеп, упчаабэ яІэшъ, якІэлэегъаджэхэр агъэрэхьатыхэрэп.

Сурэтхэм къахэтэгъэщых блэ- *рахыгъ.*

гъожъ ціыкіухэр, мылъкушхо зыугъоигъэм ищы акіэ, джэгукі эу зэхащэхэрэр, тетыгьор зыІыгьхэм ящыгъынхэр, нэмыкІхэри. кІохэмрэ Москва ифирмэу «ИНТЕРЭКО» зыфиlорэм ипащэу А. Гречанскэмрэ зэхащэгьэ Іофтхьабзэм пкъыгъо 500-м нахьыбэ къыщагъэлъагьо.

Унагьом ищыкІэгьэ Іэмэ-псымэхэм, Іашэхэм, сурэтхэм, тхыпхъэхэм къэгъэлъэгъоныр къагъэбаигъ. Лъэпкъхэм якультурэ, ятарихъ, япоэзие, зекІохэм ахэлажьэхэрэм дунаим еплъыкІзу фыряІзм, фэшъхьафхэм защыбгъэгьозэн плъэкlышт. КІэлэцІыкІухэм къэгъэлъэгъоныр афэгъэхьыгъэми, зыныбжь хэкІотагъэхэм, ны-тыхэм музеим агу щырихьырэр бэ.

Къэгъэлъэгьоныр мэкъуогъум и 30-м нэс музеим щыкющт. САХЬИДЭКЪО Нурбый.

Сурэтыр музеим кънщыты-

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Адыгэ Республикэм ищытхъуціэхэр афэгъэшъошэгъэным ехьыліагъ

Псауныгъэр Адыгэ Республикэм къызэрэщаухъумэрэм иlахь зэрэхишіыхьэрэм ыкіи ильэсыбэ хъугьэу гуетыныгьэ фыриізу loф зэришlэрэм афэшl щытхъуцlэу «Адыгэ Республикэм инаенда врач» зыфијорер **Хьатх Ирине Иляс ыпхъум** — Адыге Республикэм псауныгьэр къзухъумэгьэнымкІэ икъэралыгьо бюджет учреждениеу «Адыгэкъэлэ район сымэджэщэу К. М. Батмэным ыціэкіэ щытым» имамыку-физиологическэ отделение ипащэ, иврач мамыку-гинеколог фэгъэшъошэгъэнэу.

Псауныгьэм икъэухъумэнкіэ гьэхъагьэр зэряіэхэм фэші щытхъуцізу «Адыгэ Республикэм псауныгьэр къзухъумэгьэнымкіз изаслуженнэ Іофыші» зыфиюрэр афэгъэшъошэгъэнэу:

Уайкъокъо Римэ Алый ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгьэр къэухъумэгьэнымкІэ икъэралыгьо бюджет учреждениеу «Адыгэкъэлэ район сымэджэщэу К. М. Батмэным ыцlэкlэ щытым» и ПчыхьалІыкъое фельдшер-мамыку пункт ипащэ;

Коломойцева Галинэ Митрофан ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъопэ къэлэ кlэлэцlыкlу поликлиникэу N 2-м» ипедиатрическэ отделение имедсестра шъхьаlэ;

Курзенкова Нианилэ Виктор ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгьэр къэухъумэгьэнымкІэ икъэралыгьо бюджет учреждениеу «Джэджэ гупчэ район сымэджэщым» иполиклиникэ имедсестра;

Нэмытіэкьо Хьазрэт Асльан ыкьом — Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ клиникэ инфекционнэ сымэджэщым» иврач шъхьа!э игуадзэ;

Папулова Марыет Батмырзэ ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъопэ районымкІэ гупчэ район сымэджэщым» сабыйхэр къызщыхъурэ иотделение имамыку;

Пляскина Ольгэ Владимир ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ икъэралыгъо учреждениеу «Адыгэ республикэ клиникэ диспансерэу жъэгъэузхэм зыщяlазэхэрэм» иврач-фтизиатр, ия 2-рэ стационар отделение ипащэ;

Тенякова Ларисэ Борис ыпхъум — Адыгэ Республикэм псауныгьэр къзухъумэгьэнымкІэ икъэралыгьо бюджет учреждениеу «Мыекъопэ къэлэ кІэлэцІыкІу поликлиникэу N 1-м» иврач, иучасткэ педиатр.

ЦІыфхэр социальнэу ухъумэгьэнхэмкІэ гьэхъагьэхэр зэриІэхэм ыкІи ильэсыбэ хьугьэу Іоф зэришІэрэм афэш щытхъуцІэу «ЦІыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкіэ Адыгэ Республикэм изаслуженнэ Іофыші» зыфиюрэр Гъыщ Рэмэзан Айдэмыр ыкъом — Адыгэ Республикэм иавтоном учреждениеу «Зипсауныгъэ уечлу едехесе в едмеходите в едмеходительной в спудахеф чил «Звездный» зыфиюрэм ипащэ фэгьэшьошэгьэнэу.

Хэбзэгьэуцугьэр къыдэльытэгьэнымкІэ гьэхъагьэхэр зэриІэм фэші щытхъуцізу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист» зыфиюрер Долголенко Ольгэ Виталий ыпхъум — Адыгэ Республикэм Іофшіэнымкіэ ыкіи социальнэ хэхъоныгъэмкіэ и Министерствэ иинформационнэ-правовой отдел ипащэ фэгъэшъошэгъэнэу.

ПсэольэшІынымкІэ гъэхъагьэхэр зэриІэхэм ыкІи илъэсыбэ хъугъэу Іоф зэришіэрэм афэші щытхъуціэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэольэші» зыфиюрэр Хьатхъохъу Зэчэрые Яхьые ыкьом — пшъэдэк ыжьырэмк і тъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиlэ обществэу «Маретта» зыфиlорэм иинженер шъхьаlэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 9, 2014-рэ илъэс

Ощххэр зэпымыухэмэ...

пымыужьхэм апкъ къикІыкІэ МЧС-м къызэритырэмкІэ, псыпсыр къызеум ыуж синоптикхэм джыри мэкъуогъу мазэм ощххэм «тафэзэщынэу» игъо тызэримыфэщтыр къаlогъагъ. ПэшІорыгъэшъ прогнозэу къатыгьагьэр ом къегьэшъыпкъэжьы, ощххэр зэпыухэрэп, зэрарэу къахьыгъэм къыхэхъоным ищынагьо джыри щыІ. Мары блэкІыгьэ тхьамафэм Краснодар краимрэ Адыгеимрэ лъэшэу къызэращещхыщтым, ащ ыпкъ къикlыкlэ псыхъохэм псэу адэтым къыхэхъоным ишынагьо зэрэщыІэм фэгьэхьыгьэ мэкъэгъэlу УФ-м и МЧС АР-мкlэ и ГъэІорышІапІэ къытыгъагъ. Ащ имызакъоу, зэкІэ къулыкъу пстэури ошіэ-дэмышіэ Іоф къэхъумэ фэхьазырынхэу зэрыт тхылъхэри афагъэхьыгъагъэх.

муІтыє ефем дехохшыхшО къызэкІэлъыкІохи текІыгъэхэми,

БлэкІыгъэ мазэм ощх зэ- зэпыупагъэу пІон плъэкІыщтэп. хъохэм псэу адэтым къыхэхъуагъ, ау шапхъэхэм къашlокІыгъэхэп, къыдэкІыным ищынагъо щыІэгоп. Арэу щытми, къулыкъум июфшіэн гъэлъэшыгъэу псыхъохэм язытет чэщи мафи лъэплъэх, псыр къиумэ узэрэзекІощт шапхъэхэр гъэнэфагьэхэу цІыфхэм альагьэІэсых.

> Синоптикхэми узыгъэгушІонышхо къатырэп. Ахэм пэшІорыгьэшъэу зэрагьэунэфыгьэмкІэ, мы мазэм ыкІэм нэс джыри ощххэр мымакізу шыізштых. мафэ къэс пюми хъунэу чыпіэчІыпІэу къащещхыщт. Краснодар краим ощхышхо щыІэнэу къаты. Ащ фэдэу ом зызэримыхъокіымэ, псыхъохэм псэу адэтым джыри къыхэхъон зэрилъэкІыщтыр МЧС-м къеушыхьаты.

> > ХЪУТ Нэфсэт.

Хэдзынхэм зафагъэхьазыры

AP-м хэдзынхэмкlэ и Гупчэ комиссие бэрэскэжьыем зэхэсыгьо иlaгь. Ap зэрищагь комиссием и Тхьаматэу Сэмэгу Нурбый.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу КІэрмыт Мухьдинэ иполномочиехэр ипальэм къыпэу зэригьэтыльыгьэхэм къыхэкlэу АР-м и Къэралыгьо Совет — Хасэм Тэхъутэмыкъое районымкІэ зы мандат зиІэ хэдзыпІэ коеу N 23-м Іоныгъом и 14-м хэдзынхэр зэрэщызэхэщэгъэщтхэм, ахэм зызэрафагъэхьазырырэм зэхэсыгьор фэгьэхьыгьагь.

Іофыгьо 15-у ащ зыщытегущыІэн фаехэр пэшІорыгъэшъэу агъэхьазырхи, хэдзынхэмкІэ Гупчэ комиссием хэтхэр ахэплъэгъахэхэу щытыгь. Ащ къыхэкІэу ахэм зэхэсыгьом икІэрыкІэу ащытегущыІагьэхэп, ау Іофыгьо пэпчь комиссием хэтхэм яшІошІ къыраІолІэнэу амал яІагъ.

Ащ фэдэу Гупчэ хэдзэкІо комиссием исекретарэу ХьацІэцІэ Фатимэ Іофыгъуи 6-мэ яхьыліагъэу къэгущыіагъ. Ащ ыуж шъхьадж зыфэгъэзагъэм елъытыгъэу гъэхьазырын Іофэу ашІэрэм фэгъэхьыгъэу къэгущыІагъэх хэдзынхэмкІэ Гупчэ комиссием итхьаматэ игуадзэу Фанюс Казыхановыр, Гупчэ комиссием изэхэщэн-правовой отдел ипащэу Сихъу Азэмат, а отделым испециалист шъхьа ву Мария Шимченкэр ыкІи Гупчэ комиссием ибухгалтер шъхьајзу Хьапэкіз Нэфсэт.

КъэгущыІагъэ пэпчъ къыІуагъэм елъытыгъэу комиссием хэтхэм унашъохэр аштагъэх.

СИХЪУ Гощнагъу.

Мэфэкіым щафэгушіуагъэх

Урысыем и Мафэ ехъулІэу хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм иІофышІэ анахь дэгьүхэр кънхагъэшыгъэх. афэгушІуагьэх. Мыщ фэгьэхьыгьэ мэфэк Гофтхьабзэу Мыекъуапэ щыкІуагъэм хэлэжьагъэх АР-м и Лышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровыр, АР-м и Къэралыгьо Совет — Хасэм идепутатэу Мырзэ Джанбэч, республикэм ихэбзэухьумэк ю къулыкъухэм ялІыкІохэр, динлэжьхэр, намык Іхэри.

Илъэс зэкІэлъыкІохэм зипшъэрылъхэр щытхъу хэлъэу зыгъэцэкІэрэ хьыкум пристав нэбгырэ 12-мэ медалэу «Къулыкъу зэрихьыгъэм фэшІ» зыфиюу апэрэ, ятюнэрэ ыки ящэнэрэ степень зиlэхэр мэфэкl Іофтхьабзэм ащаратыжьыгъэх. Зы нэбгырэм «Урысыем и ФССП иветеран» зыфиlорэ щытхъуцІэр къылэжьыгъ, Уры-

сыем ихьыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу унашъоу ышІыгьэм диштэу нэбгыритІумэ рэзэныгъэ тхылъхэр афагъэшъошагъэх. Мыхэм зэкІэми афэгушІуагъ ыкІи тапэкІи бэкІэ зэращыгугъырэр ариlуагъ ГъэlорышІапІэм ипащэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэкІэрэ Владимир Мигидюк.

Джащ фэдэу ведомствэм тырихыгъ.

зэхищэгъэ зэнэкъокъухэм текІоныгьэр ыкІи хагьэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къащыдэзыхыгъэхэри мы мафэм агъэшІуагъэх, щытхъу тхылъхэмрэ шІухьафтынхэмрэкІэ ахэр къыхагьэщыгьэх.

ТХЬАРКЪОХЪО

Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан

Пщыныжьхэр агъэлъэшыгъэх

2014-рэ ильэсым жьоныгьуакІэм и 5-м аштэгьэ Федеральнэ законэу N 130-р зытетэу «Урысые Федерацием изаконодательнэ акт заулэмэ зэхьокІыныгьэхэр афэшІыгьэнхэм ехьылІагь» зыфию кіуачіэ зиіэ хьугьэм къызэрэщыдэльытагьэмкІэ, терроризмэ нэшанэ зыхэль бзэджэшІагьэхэр зезыхьэхэрэм (терактхэм ахэлажьэхэрэм, терроризмэмк э Іэпы эгьу афэхьухэрэм, шэсхэр зыубытхэрэм ыкІи нэмыкІхэм) сыд фэдиз уахьтэ тешІагьэми, пщыныжь арагьэхыщт.

Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс фашіыгъэ гъэтэрэзыжьынхэм къазэращыдакъафыщагъакІэ, джащ фэдэу зэрэлъэрымыхьэхэм е сабый зэряІэм елъытыгьэу пщыныжыыр афызэк ахьаным щыгугъыхэ хъущтэп.

Террористическэ бзэджэшІагъэхэр зезыхьэхэрэм анахьыбэмкіэ хьапсэу илъэс 35-рэ атыралъхьэ. Терроризмэр пропагандэ шІыгъэным, ІэпыІэгъу егъэгьотыгьэным тегьэпсыхьэгьэ бзэджэшІагьэхэр зезыхьэхэрэм яІофхэм хэбзэгьэуцугьэм диштэу ахэплъэщтых.

Террористическэ бзэджэшІэгъэ заулэ зезыхьагъэхэм пщыныжьэу арагъэхьыщтыр нахь гъэлъэшыгъэн фаеу зигугъу къэтшіыгьэ законым къыщыдэльытагь. ГущыІэм пае, террористическэ актхэр зехьэ-

гъэнхэм зыфэзгъасэхэрэм Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 205.3-рэ статья, лъытагъэмкІэ, ащ фэдэ бзэ- террористическэ сообществэ джэшіагьэхэр зезыхьагьэхэм зэхэзыщэхэрэм ыкіи ащ хэпщыныжьэу арагъэхьыщтым лажьэхэрэм Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 205.4-рэ статья адиштэу егъашІэм дэсынхэу хьапс атыралъхьан алъэкІыщт.

Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 212-рэ статья фашіыгъэ хэгъэхъожьынхэм атетэу цІыф жъугъэхэм азыфагу бырсыр-гумэкІыгьошхо къилъхьэгъэным зыфэзгъасэхэрэм илъэси 10 хьапс атыралъхьан алъэкІыщт.

Урысые Федерацием и Уголовнэ-процессуальнэ кодекс фашІыгьэ зэзэгьыныгьэхэм атетэу террористическэ бзэджэшІагъэхэм афэгъэхьыгъэ Іоф пстэуми ахэплъэщтхэр Московскэ, Темыр-Кавказ окружной дзэ хьыкумхэр ары.

Терроризмэм ахъщэкІэ ІэпымехеІпышфоІ медехуахеф уалеІ Урысые Федерацием административнэ хэбзэукъоныгъэхэмкІэ и Кодекс ия 15.27.1-рэ статья диштэу сомэ миллион 60-м нэсэу тазыр атыралъхьан, джащ фэдэу терроризмэм пэшlуекlорэ къулыкъум иунашъо зэрамыгъэцэк агъэм фэш административнэ пшъэдэк ыжь арагъэхьын алъэкІыщт.

Урысыем щынэгьончъагьэмкІэ и Федеральнэ къулыкъу иІофышІэхэм фитыныгьэу яІэхэми мы Законым заригъэушъомбгъугъ. Джы ахэм документхэм анэмыкіэу, ціыфхэм ящыгъынхэр, транспортыр, хьылъэхэр къалъыхъун алъэкІыщт административнэ хэбзэукъоныгъэхэр ыкІи Урысыем шынэгъончъагъэмкІэ и Федеральнэ къулыкъу зыхэплъэнэу щыт бзэджэшІагъэхэр зэрахьагъэкІэ ягуцафэхэ зыхъукІэ.

ДУНЭЕ ФОРУМ

ШІэныгъэхэмкІэ щызэдэгощагъэх

Мэлылъфэгъум и 18 — 20-м, 2014-рэ илъэсым Тыркуем икъэлэ шъхьаІэу Стамбул традиционнэ музыкэм изэгъэшіэнкіэ Дунэе зэіукіэшхо щыіагъ. Тюркыбзэм рыгущыІэхэрэ ціыф лъэпкъхэм ямузыкэ нэшанэхэр гъэунэфыгъэнхэр, зэхэфыгъэнхэр ыкІи къяшіэкіыгъэ гъунэгъу лъэпкъхэм мы Іофыгъомкіэ адэіорышІэгъэныр, нахь апэблагъэ зышіыгъэныр мы я IV-рэ Конгрессым имурадыгъ.

А. Соколовам Дунэе зэфэсым докладэу «Циркумпонтийская лезгинка» зыфиюрэр къыщишІыгь. Конгрессым хэлажьэхэрэм бээ зэтекІыныгъэу яІэм емыльытыгьэу, къашъом икультурэкіэ, ишъуашэкіэ ціыф лъэпкъыбэр зэпэблагъэ зэрэхъу-

рэр ащ къыушыхьатыгъ. Соколовам лезгинкэр зэкІэ хы ШІуцІэм къегьэтІысэкІыгьэ цІыф льэпкъхэм якъашъоу зэрэщытыр, лезгинкэр пчъагъэу зэрэзэтефыгъэр, итеорие ыкІи итарихъ зэфэдэр къыриІотыкІыгъ. Докладыр едэІугъэ пстэумэ ыкІи зэхэщакІохэм агу рихьыгъ, тІэкІу нахь джыри хэгъахъохэр фишіынхэшъ, Лондон къыщыхаутыщт.

Традиционнэ музыкэм изэгъэшІэнкІэ Дунэе Советым А. Соколовар илъэс 15 фэдиз хъугъэу хэт, Андзэрэкъо Марзыети заштагъэр илъэс зытфых мэхъу. Советым иІофшІэн искусствэ лъэныкъуабэм атегощагъ: къашъом, орэдым ахэлъ шэн-хабзэр, гузэхашІэр, лъэпкъ нэшанэр; музыкэр — хы чІыпальэм, льэпкь цыкухэм къызэрэщаухъумэрэм Дунэе конгрессыр афэгьэхьыгьагь.

Адыгеим ишІэныгъэлэжьхэу, зилъэпкъ культурэ дахэу Іоф дэзышІэхэрэ Соколовамрэ Андзэрэкъомрэ Израиль, Португалием, Китаим, Чехием ащыlагъэх. Ижъырэ адыгэ лъэпкъым имузыкэ зыфэдэр ахэм игъорыгъоу зэрэдунаеу хагуащэ, къадэхъурэри макІэп. ТапэкІи ягухэлъхэр щытхъу хэлъэу зэшІуахынхэу, ягъогухэр псынкІэнхэу, ягупшысэхэр гъэшІэгьонынхэу афэтэю.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтым итхэр (сэмэгумкІэ укъикІызэ): шіэныгъэлэжьхэу А. Соколовамрэ М. Андзэрэкъомрэ.

Красногвардейскэ районым ит селоу Белэм щыпсэурэ Александр Мечевым бзэджэшІэгъэ хьылъэу зэрихьагъэр АР-м и Апшъэрэ хьыкум зэхифыгъ. Хэбзэухъумэк о къулыкъухэм зэрагъэунэфыгъэмкІэ, ащ блэкІыгъэ илъэсым игъэтхапэ и 9-м мы село дэдэм дэт унэ горэм нэбгыритІу щиукІыгъ. Следствием къызэригъэлъэгъуагъэмкІэ, Бурджуамрэ Бачериковымрэ адешъозэ зызэрэгьэгубжыхэм, пхъэм хэшіыкіыгъэ битэр къызфигъэфеди ыукіыгъэх. Нахьыпэкіи Александр Мечевым бзэджэшІэгъэ хьылъэ зэрихьагъэу пшъэдэкІыжь ыхьыгъэу щытыгъ.

Прокурорым иеплънкіи, бзэджэшіагьэр зэрэзэрихьагьэр къэзыушыхьатэу Іофым хэлъхэри къыдилъытэхи, хьыкумым ащ илъэс 17 хьапс тырилъхьагъ. Александр Мечевым ащ дыримыгьаштэу УФ-м и Апшъэрэ хьыкум тхьаусыхэ тхылъ фигъэхьыгъагъ. Арэу щытми, ар Іофым зыхэплъэм, бзэджашІэм тыралъхьагъэр игъоу ылъытагъ ыкІи зыпари къызэблихъу-

Хьыкумым рихъухьагъэм мы мафэхэм кlyaчlэ иlэ хъугъэ.

 $\phi_{\rm c}$

цІыф гукІэгъур зэхэпшІэнхэр шэнышlу. Ащ щыкlэрэп ады-

гэ бзылъфыгъэ гупсэфэу, Іушэу,

егьэджэн-піуныгьэ гьогум ильэ-

сыбэрэ тетыгьэу, Адэмые гурыт

еджапіэм адыгабзэмкіэ икіэ-

лэегьэджагьэу, джы тІысыжыы-

кІэлъхэм анэмыкІэу, зэфэгъэ-

шъыпкъагъэм, ныбджэгъуныгъэм,

цІыфыгъэ лъагэм ренэу зафэ-

зыкъудыирэ цІыф. ИкІэлэгъу-

Сарэ егъэджэн амалхэу Іэ-

гъэ Хъут Сарэ.

ЗерэІэт усэ макъэм!

шэн дэгъухэу ощ фэдэ цІыф горэми уемыпэгэкІыныр, уемышъугъуныр, уемыгооныр, шэн дэгъу уиІэныр, пфэлъэкІырэ дахэр хьалэлэу пшІэныр егъэцакІэ. Сарэ — кІэлэегъадж, са-

ныбжьыкІэгъум къыздиштэгъэ

бый гу минхэм арыхъухьэрэарышІыхьэрэр ылъэгьоу есагь, джащ фэдэ къабзэу, цІыфым зэ ынэгу кlаплъэмэ, игумыlуи, игумышІуи, къегуауи, къешІушІи зэхешІэ. Ар сэнэхьат ІэпэІэсагъэм бэмэ фахьыми, а зэкІэ Іэдэб зыхэлъ цІыф Іуш шэнхэу сэльытэ. Хьашхъуанэкъомэ япхъу (Хъут унагъо зехьэм хъугъэ) Сарэ иилъэсхэр нэкІхэп: еджагъ, ыпхъу, ыкъо ыкІи ахэм ялъфыгъэхэр гъогу тырищагъэх, ахэм адакloy, илъэсипшІ пчъагъэм исэнэхьат дэгьоу рылэжьагь, къоджэ еджакІохэм ядунэееплъыкІэ афыхэхыгъэным, яныдэлъфыбзэу адыгабзэр, нэмык предметхэм аготэу, якlасэу ышlыным,

лъэпкъ шІэныгъэхэр ягъэгъотыгъэнхэм Іофышхо дишІагъ.

Хъут Сарэ непэм фэдэу ынэгу къыкІэтэджэжьых урок зэфэшъхьафхэм ятын зызэрэфигъэхьазырыщтыгъэр. «Мыр хьарыф — мыр макъэ» ою къодыекІэ ублэпІэ еджапІэм къэкІогъэ сабыир тхылъым, еджэным къафэбгъэущын зэрэмылъэкІыщтыр къыдилъытэзэ, шыкіэ-юкіэ гъэшіэгьонхэр къыгъотыщтыгъэх, нэрылъэгъу ІэпыІэгьухэр аригьэгьусэщтыгьэх, урокхэм щысэр ренэу къябэкІыщтыгь — ар амал иныба! Тхэн, бзэ урокхэм, мы лъэныкъом дэлэжьэрэ гъэсагъэхэм ацІэ къыщыриІощтыгъ, ясурэт аригъэлъэгъущтыгъ, бзэ къэбзэ дахэм цІыфыр къызэригъэдахэрэр, лъэпкъхэр зэрэзэригъэшІухэрэр агуригъаІозэ, адыгабзэм ибаигьэ кІигьэтхьэу, гущы!э щэрыохэр, гущы!эжъхэр ыгъэфедэщтыгъэх. Литературэ урокхэри шъхьафит гупшысакІэ

яІэ хъуным тыригъэпсыхьэштыгъэх. А зэкІэ зыфэкІожьыщтыгьэр, еджакІо пэпчъ шІэныгъэм готэу, цІыфыгьэ хэлъхьэгъэныр ары. КІэлэегъаджэр мафэ къэс лъыхъощтыгь, къыгьотыщтыгъэх ригъаджэхэрэмкІэ хъущт шІыкІэхэр. Адыгэ тхакІо--итшедефесты дехестик мех гьэх, ежьми гу льимьталэу ишІошІгупшысэхэр къэнафэщтыгъэх.

Илъэсыбэм къакІоцІ адыгабзэу Іоф зэрэпшІагъэм, ныбжьыкІэхэм аlуплъхьажьыгъэм угукіи, пшъхьэкіи ухэщагъэ мэхъу. Хъут Сарэ джащ фэдэ охътэ гудэчъыгъохэм ціыкіуцыкоу тхэу ыублагь. Ежь elo: «Сэ сыпоэтэп ыкІи сыписателэп, ау сиадыгабзэ, адыгэ нэхъоир къэсыухъумэхэ ренэу сшІоигьоу, гум къыпчъырэр тхьапэм есэгъэкlу». Сарэ игущыlэ фабэхэр апэрэу, усэ сатыр зэкІэльыкІохэу «Нэфын» цІзу зыфишІыгъэ тхылъ цІыкІум къыдэхьагъэх, 2011-рэ илъэсым ар къыдэкІыгъ. Мы дунаим илъэпІагъэ, щыІэныгъэм идэхагъэ зэхэпшІэшъуныр нэфын. Джары Сарэ тхылъым «НэфынэкІэ» зыкІеджагьэр.

Хъут Сарэ тхэн-гупшысэным зэриІыгьыр, шІу цІыфхэм афишІэмэ, агухэм хэти дэхагъэр арилъхьэмэ зэрэшІоигьор мыгъуащэу, гупшысэр къызыкІорэм матхэ. ИусакІэхэм къахэхъо — адыгэ хабзэм, адыгэ гущы-Іэм, шіулъэгъум ыкіуачіэ ахэм ахэль; ибзыльфыгьэгу макъэ зышызэхапшІэхэрэри — самбырэу, фэсакъэу, ІорышІэу, иушъый макъи пстэумкІи, ны папкіэу, зыщыіухэрэри, усэ сатыриту ыки сатырипліхэри нахь пкъи, шъуи агъотыгъэу къыІэкІэкІыхэ хъугъэ. КІэлэцІыкІухэм апае ытхыхэрэми сабыигум зэрэщыгъуазэр ахэкІуакІэрэп. Тигуапэу, Хъут Сарэ иусакІэхэр шъуапашъхьэ къитэлъхьэх. ЗерэІэт адыгэ бзылъфыгъэ усэ макъэм!

МАМЫРЫКЪО Нуриет. Сурэтым итыр: егъэджэнпіуныгъэ Іофым иветеранэу Хъут Сар.

УсакІэхэр 🛴

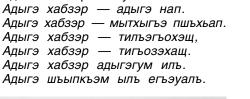
Сыда адыгэ хабзэр?

Адыгэ хабзэр — пчэдыжь гухахъу. Адыгэ хабзэр — тимэфэ хъохъу. Адыгэ хабзэр пчыхьэми,

чэщыми — Къызыщыттефэрэм — боу тыфэхъупхъ.

Адыгэ хабзэр — гульытэ пщаль. Адыгэ хабзэр — гупшысэ псалъ. Адыгэ хабзэр — адыгэ нап. Адыгэ хабзэр — мытхыгъэ пшъхьап. Адыгэ хабзэр — тилъэгъохэщ, Адыгэ хабзэр — тигьозэхащ.

Адыгэ хабзэр адыгэгүм илъ.

Сыгу КЪЫОСТЫГЪЭМЭ...

Зы мэфэ закъоп, мэфэ пчъагъ Сыгу гурымэу зыгьэольагьэр. Сишъхьацы налъэхэр зэльызгъэла-

Нэгушъо-к Іышъор зэзыгъэлъагъэр. ГъэшІэн тынэу сыгу къыостыгъэмэ, ШІульэгъу шъыпкъэкІэ сыпфыщыІагъэмэ,

Нэпльэгъу фабэкІэ сыкъэфэпэжьи, ГукІэгъу лъапэкІэ сыгъэкІотэжь.

Си Аскъэлай

Аскъэлэешхоу, чылэжъ гупсэф! О уифэбагъэ бгъэгум зэриф. Уибэрэчэтыгъэ хэкум инэф. Уигугъэ инхэр — хэгъэгу юф.

Си Аскъэлаеу — льэныкьо гупс! СызыщапІугьэр уикушьэ шьаб, Сызы Іэтыгъэр уихэбзэ шапхъ, Сызибысымыр — убгъэгу фаб.

Сызэмызэщырэр — уиlуплъэ-теплъ: Уигубгъо хъуаухэр, уипсыхъоу Март. Уиціыф хьалэлхэр, лэжьэкіо іапшъэ-

. Сабый гу къабзэхэу — насыпы закІэхэр.

Силъфып Іэ ч Іып Іэр — адыгэ чыл. Сызщымык Іагъэр — нэплъэгъу фаб. Сызщагьэш Іуагьэр бзыльфыгьэ Іапл І, Насыпы «налыр» — сиджэнэ кокІ.

Дэхэгъэ пстэумэ апшъэу, сичыл! Къоджэгъу пстэумэ апэсымыш І. УикІэлэ пІугъэмэ о уагъэгушІо, O, уифэшъуашэшъ, уищытхъу alyaтэ.

Сэри сахэт о уисатырхэм, Гущы Іэ зафэк Іэ усыухъумэу. Сэри сащыщ уильфыгьэ пчьагьэм, Зыл къыпфэузэу, о узик асэм.

Жьыкъилъ макІэр зэрэІэчъэ-лъачъэу, Сиорэд мэкъамэ пк атэу къыс юзы, ЦІыф хьалэлыбэм къыздырагъаштэу, Уиорэд къэтэю, си Аскъэлай.

СатыриплІ усэхэр

Тыгьэр зыщепсыхыжьрэм, Мазэр къызыщыхэпсырэм, Укъысфэсыгъ мафэу плъапэ. Къыпфэсщэигъ фабэу сІапэ.

Бэш Іагьэу укъысэдэхаш Іэ. Сигуапэу ар зэхэсэш іэ. ШІульэгьуитІур къызэкьотэшІэ, Тызэгупсэу тэ тэІорышІэ.

ГукІэгъу-гъомылэр сэпщыжьы, ШІульэгьу Іэзэгьур сэзыжьы, ГъэшІэн гъусэу сыбдежьэ, Ныбжьым уидахэ сэюжьы.

Сигъаш Іэ сыфызэплъэк Іыжьы, Ныбжьык Іэгьум сыфэхъопсэжьы. Хьалэлэу ар къысэтэжьы, Сижъышъхьэм сегьэфэбэжьы.

Ныбжьык Іэгъум о зыгъас, Уемызэщэу зыгъэсакъ. Ныбжь чъэпхъыгъэм зыгъэпыт, Птамэ Іэты, зягъэлъыт.

Ныбжьык Іэгъум Іугуш Іук Іызэ, Уичылапхъэ еут. Ныбжь чъэпхъыгьэм зыгьэшюжьзэ, Уилэжьыгъэ угъоижь.

НыбжьыкІэгъур гугъэ закІэу, Ныбжь чъэпхъыгъэр — гъогу занкlэу, Уигъомылэ уихьалэлэу, Упсэугъэмэ — xъяр!

ГъэшІэн гъусэу сыппэплъэ

Услъэгъумэ сынитIv мэгушIo. ГукІэгъу нэфыр акІэлъэу. Усымылъэгъуми, сэгъашю ШІульэгьу шьэфыр згьэбыльэу.

Сыгу егъэуальэ уипсальэ. Спсэ егъэфабэ үиІүплъэ. Насып гьогум сырэпльэ, ГъэшІэн гъусэу сыппэплъэ.

Гупшысэ-гулъытэ сатыритІухэр

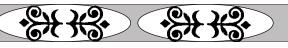
Зыгу фабэм псэр и Іэш Іу, Зишlу багьорэр — шlульэгьу.

Щыгъын дахэм ыухъумэрэр — лъэъупхъ,

Гущы і дахэк і узыумэхъырэр лІэхъупхъ.

Зикон екlагъэр — ныбэ нэкl, Зилъэкl иныр — ныбэ закl. * * *

Псэок ю-лэжьак юр Іэпшъэ мыуцу, Псэокю-лэжьакюр — лъэпшъэ уцуагъ.

тырэ цІыфхэм афэгумэкІынхэм дэмыгуІэхэрэри, чІыпІэ къин

ифэгьэ тхьамыкІэм ІэпыІэгьу зэрищыкІагьэм агухэр къыгьэущыхэрэп, яцІыфышьо зэрэІужъум, ащ къыпхырыплъын-

шы Гагьэх, непи ахэр мак Гэхэп, зишык Гагьэм, уиамал къе-

хьэу щытмэ, пІапэ фэпщэймэ, ар чІыпІэ къинэу зэрыфагъэм къипщын плъэкІыщт. ШІушІагьэр кІодырэп, фэдэ заулэкІэ

Сыд фэдэрэ лъэхъани ІэпыІэгъу зищыкІэгъэ цІыфхэри

 $\phi_{\rm c}$

ШІушІэныр — цІыфыгъэм ахэтых ащ фэдэ шъхьэгьэүз Іофыгьохэм, хэкІыпІэ зымыгьо-

ишэпхъэ ин

ГукІэгьурэ ІэпыІэгьурэ зищыкІагьэм гущыІэ фабэри игүнэс, зышишыкІэгьэ уахътэм ехъулІэу зыльыІэскІэ. ШІу зышІэзэ есагьэм епІожьынэу ищыкІагьэп, ащ ар ипшьэрыль льапІзу зыфельэгьужыы. Ащ фэдэ цІыфхэри зигьот макІэхэми къахэкІых, чІыпІэ къин ифагъэм ишъхьэуз-лыуз къагурэІо, ежьхэми ащ фэдэ лъэхъэнэ къинхэр зэрэзэпачыгъэхэм къыхэкІыкІэ. Ау гъэш Гэгъоныр — зигъот инхэми, зилъэк І мыц Гык Гухэми тызыш Гыгъэри.

Джаш фэдэ гупшысэхэр уегъэшІых мыш къыкІэльыкІорэ рассказым. Джары ар тэри зэтыдзэкІымэ тшІоигьоу

нахыбэу, нахь льапІэу къыпфигьэзэжыщт.

хэ зэрамылъэкІырэм пае.

Доктор гъэшІэгъон Рассказ

сымышіэщтыгьэ льэхъанэ горэм къытыгъэу щытэп. Ар илъэс щэкіыкіэ узэкіэіэбэжьмэ къалэу Киев щыпсэущтыгъэ унагъо горэм къыщыхъугъэ шъыпкъэу щыт. Непэ къызнэсыгъэми а унагъом щыпсэущтыгъэмэ ар ащымыгъупшагъэу, зыпари хамыгъэзэу, къаІотэжьы, яшІэжь лъапІэ хэлъ. Сэри лъэкъоцІэ зыту горэ зэрэзэблэсхъугьэмрэ жабзэкІэ къысфаІотагъэр тхыльыпіэм зэрезгьэкіугьэмрэ нэмыкІкІэ зыпари зэхъокІыгъэ фэсшІыгъэп...

Мы рассказыр сшІэн зыщы-

– Гриш, а Гриш! Еплъ зэ, къощырыр... мэщхы... Ары сэlo. Еплъ, еплъ... ыжэ къурэр дэлъ, тхьэ сэІо, къурэкІэ!.. Ари гъэшІэгъонба шъыу!

Алъэгъурэр ашІогьэшІэгьонэу, гьомылапхъэхэр зыщащэрэ тучаным ишъхьаныгъупчъэу апчышхохэр зыхэлъым дэжь щытхэ кІэлэцІыкІуитІоу афэмыхъужьыкІэ чъыІэм къыгъашъощтыгъэхэр, зэтІыргужьыхэзэ, зафэмыубытыжьэу щхыщтыгьэх. Такъикъитфым къехъужьыгъэу шхыныгьо зэфэшъхьафхэр къызщагьэльэгьорэ кьэгьэльэгьонэу шъхьаныгъупчъэм къищыхэрэм, аныбачіэхэр къыгъэхъупціхэмэ, аlупсхэр къыригъачъэхэзэ, кlэлитІур еплъышъ щыт.

Тучан кіоціым икіашъо кіэшІэгьэ остыгьэхэм къагьэнэфырэ, дахэу зэгьэкІугьэ мыІэрысэ пытэ плъыжьхэр, апельсинхэр, мандаринхэр, зыжэхэр зэкІэкъыгъэ пцэжъые гъугъэ инхэу лэгъэшхомэ арылъхэр, нэкулъ хъурэешхохэр, къо копкъ гъэгъугъэхэр, къолыпкъ зэхэхыгъэхэр, банкэхэм арылъхэ шхыныгьо зэфэшъхьафхэр гъэжъуагьэхэу, гьэжъагьэхэу, щыугьэхэу, пІупс къезыгъэчъэрэ дэшхынхэм яплъыхэзэ, градус пшІыкlутlу хъурэ чъы эри зэхамышІэжьэу, янэ къызфиІофтэгьэхэ, зыпари къызэрымыкІыгъэ пшъэрылъэу амыгъэцэк агъэм игумэ-. кІыгъуи ащыгъупшагъэу, мэплъызыхэшъ щытых.

ИлъэсипшІ зыныбжь кІэлэ нахьыжъым апэу зыкъишІэжьи, къэгъэлъэгъон шагъом зыкъыкІэричыжьыгъ. ЫшнахьыкІэ ипальтэу Іэгьуапэ къыкъудыигъ, пхъэшэ хьазырэуи риlуагъ:

Хъугъэ, Володя, некlо, некlо... Тэ мыщ зи ІутшІыхьан щыІэп...

ТІуми пчэдыжьым къыщегъэжьагъэу ашхыгъэ щыІэп, зыпари зыхэмылъ хьантхъупс пІуакІэм нэмыкІ. Альэгьугьэ къэгьэлъэгъонэу тучан коцым чіэтым аужыпкъэрэу нэцlанэкlэ къыфызэплъэкІыжьыхи урамым телъэдэжьыгъэх.

Загьорэ пкlантіэр къызэчъэ-

хыгъэ шъхьаныгъупчъэмэ елкэ гъэкІэрэкІагъэхэр къарыщыхэу алъэгъущтыгъэ, орэд мэкъэ дахэхэри зэхахыщтыгьэх: къэуцухэу ащ фэдэ шъхьаныгъупчъэ горэм нэ закъокІэ иплъэхэмэ ашІоигьоу хъущтыгьэ, ау лІыгъэ къызхагъафэти блэхъушъутыщтыгъэх.

КІалэхэр лъыкІуатэхэ къэси, урамхэр нахь къэушІункІыштыгьэ, цІыфхэри нахьыбэ хъущтыгъэх. Тучан дэхэшхохэр, елкэ гъэкІэрэкІагъэхэр, лъэхъуш инхэр зыкіэшіэгъэ жэхэр, чэф зиІэ цІыф зэхэт купхэр, щхыкуо, зэджэжь макъэхэр, чъыІэм зынэгушъхьэхэр къыгьэушэплъыгъэ бзылъфыгъэ зэтегъэпсыхьагьэхэмрэ хъулъфыгьэхэмрэ зэкІэри къызэранэкІыгъэх.

Джы ахэр зэрыкІощтыгъэхэр цІыфхэр зытемытыжьхэ урам бгъузэ Іонтіэ-щэнтіэ мэзахэх... Аузэ кlалэхэр жъы дэдэ хъугъэ, зизакъоу щыт унэ къощэ теплъаджэ горэм къы ухьагъэх. Ащ ышъхьагь пхъэм, ычІэгь мыжъом хэшІыкІыгьэу щытыгь. Щагу шІой зэжъоу, унэчіэсхэм хэкіылъэ ашІыгъэр къаухьи, чІыунэм фэдэм ехыгъэх. ШІункіым хэтхэу коридор кlыхьэм рыкlохэзэ, ерагьэу яунапчьэ къагьотыжьи ихьажьыгъэх.

Илъэсым къехъужьыгъэу мы унэм Мерцаловхэр щэпсэух. КІэлэцІыкІуитІур бэшІагъэу дэпкъ бгъотэгъэ цІынэхэм, унэм икІыхьагъэкІэ рыщэгъэ кІапсэу, ящыгын цынэхэр зыщагьэчъэпхъыжьырэми, фэтагын остыгъэкІэ къагъэнэфырэ унэ кІоцыми, бэшіагьэу мыгыкіыгьэ кІэлэцІыкІу щыгъынхэм къапихырэ мэ онтэгъуми, тхьамыкІэгъо щыІакІэу зыхэтхэми ясэжьыгъэх.

Къогъум къолъ пІэ шІой шъуамбгьом илъэсибл зыныбжь пшъэшъэжъые цІыкІур хэлъ; ащ ерагъзу ыкІи хьылъзу жьы къыщэщтыгъэ, ынэгуи ышъхьи плъырых, ынэхэр лъэшэу зэкlэхыгъэхэу, гуфаплъэу, ау гухэлъ гъэнэфэгъэ гори акlэмыльэу къыоплъыщтыгьэх. Ахэм абгъуюкіэ кіашъом кіэшіэгъэ кушъэм зимышІэжьэу, зиутІу-Іумэ, ынэгушъо цІыкІухэр зэфищэхэзэ, кІэлэцІыкІу быдзашъор къикуукІыщтыгъ.

Бзылъфыгъэ од лъэпэлъагэу, нэгу пшъыгъэ зэхэуагъэу гугъум шіуціэ ышіыгъэр, лъэгонджэмышъхьэкІэ пшъэшъэжъые сымаджэм ыпашъхьэ щытэу, ишъ-

хьантэ фигъэтэрэзыжьзэ, кlaшъом кіэшіэгьэ кушъэри ІэнтэгъукІэ дегъэхъые.

Унэм къихьажьыгъэ кІэлэцІыкІуитІум ауж итэу зызыщыхьэрэ жьы чъыІэр унэм къызефафэм, гумэкІыгъошхор зынэгу къыкІэщырэ бзылъфыгъэр къызэплъэкІыгъ.

- Сыд? Сыд къэбара къэшъухьыгъэр? — къэупчІагь ар псынкізу, гузажьозэ. КіэлэціыкІухэм зыпари къаІощтыгъэп. Гришэ мэкъэшхо пыlукlэу ыпэ рилъашъуи ипалътэу ІэгъуапэкІэ зыІулъэкІыхьажьыгъ.
- Письмэр шъухьыгъэба?.. Гриша, оры сызэупчІырэр, письмэр ептыгъа?
- Естыгъ, чъыІэм рихыгъэ мэкъаекІэ джэуап къытыгь Гришэ.
- Сыд адэ? Сыда епІуагьэр? КъызэрэсэпІуагъэм фэдэу зэкІэ есІуагъ. Мары, сІуагъэ, управляющэу Іоф шъуфэзышІэщтыгьэм письмэ къышъуфысигъэхьыгъ. Ежь къытэхъоныгь: «Зыlуежъугьэх, — ыlуагь, — зысэшъумыгьэлъэгьоу... Напэ
- зимыІэх...». — Ар хэта шъыу? Хэта къыжъудэгущы агъэр?.. Тэрэзэу къаІо, Гриша!
- Швейцарыр (пчъэІутыр) ары къыддэгущыІагьэр... Хэтыщта ащ нэмыкlэу? Сэ ащ есlуагь: «Письмэр зиусхьаным ет, сэ мыщ сыщыожэщт», — сlуагьэ. Ежь къеlo: «Боу бэрэ шъуежэн ащ... Зиусхьаным шъо шъуиписьмэмэ яджэнэу уахътэ иlэп...».
- О сыда епІуагъэр адэ? — ЗэкІэри къызэрэсэпІуагьэм фэдэу есіуагь: «Тшхын тиіэп, сІуагьэ... — Машуткэ сымадж, лІэным нэсыгъ... Тятэ Іофшіапіэ къызигьотык і э къышъоттыжьыщт, Савелий Петрович, тхьэ сэІо,

къышъоттыжьышткІэ»... А vaxътэм тефэу одыджыныр къытеоу ригъэжьагъэти, зыкъытфигъази къыттекуозэ, къытиlуагъ: «ШъукІу адэ, шъуздакІо шъушІоигъом шъукlу, зежъугъэхь, — ыlуагъ. — Мыщ джащ нахьыбэрэ шъукъэмыкІожь». Володьки ышъхьэпхэтыку къеуагъ.

- Ары, сэри сшъхьэпхэтыку къеуагъ ар, — ыІуагъ Володьки, ышъхьэпхэтыку кlэпlэстхъэжьызэ.
- Мыщ дэжьым кІэлэ нахьыжъым иджыбэ конверт цыцыгьэр къырихыжьи столым къытырилъхьажьыгъ, зигъэмысэжьызэ, къыІуагь:
- Мары письмэр... къыздэсхьыжьыгъ...

Янэ ащ нахыбэрэ къеупчІыжьыгъэп. Жьы зэрымыт унэ кІоцІ чъыІэу зидэпкъхэр упсэпсагъэм кІэлэцІыкІу гъы макъэмрэ Машуткэ ищэІу макъэрэ афэшъхьаф къијукјыщтыгъэп. ЗэкІэм бзылъфыгъэм зыкъызэригъэзэкІи кІалэмэ къариІуагъ:

- Джары, борщ чъыІэ тІэкІу къэнагъэу хьакушъхьэм тет. Зэрэдгъэфэбэжьыни щыІэп, шъушхы.

А уахътэм тефэу коридор мэзахэм ылъэныкъокІэ лъэмакъэ горэхэр къэlугьэх, зыгорэ пчъэкъопсым зэрэлъыхъущтыгъэр къэпшІэнэу щытыгъ. Бзылъфыгъэри кіэлэціыкіуитіури, лъэшэу гумэкІыхэзэ, къызэплъэкІыгъэх

Унапчъэр къыІуихи Мерцаловыр унэм къихьажьыгъ. Ащ гъэмэфэ палътэумрэ упкІэ шляпымрэ шыгъыгъэх, ицуакъэмэ калоши ательыгьэп. ЧъыІэм къыхэкІэу ыІэхэр пщыгъэх, шхъуантІэх, ынэхэр пхырызыгъэхэм фэдэх, куоу нэкум исых. -пя емогшилеры дехогшугенЫ кіыжьыгъэхэу, хьадашъом ехьыщырых. Ліымрэ шъузымрэ зыпари зэраюжьыгъэп, зэупчыжьыгъэхэп ыкІи, ау зызэплъыжьхэм къагурыІуагъ яІофхэр зэрэдэихэр, ар анэмэ къакІэщыщтыгъ.

А илъэс мыгъом Мерцаловхэм яунагъо тхьамык агъом ыуж тхьамык агьор итэу къафак loщтыгъ. Апэу лІым ныбэшъо плъыр-стыр уз Іаер къеузи, ахъшэ гъэтІылъыгъэ тІэкІоу яІагъэр тырагъэкІуади ерагъэу узым къыІэкІэкІыжьыгъ. Ау ар осымэджэфэ Іофшіапізу зыіутыгьэм нэмыкі горэ аштагь, ежь Іофынчъэу къэнагъ. ІофшІэн гори ымыгъотыхэ зэхъум пщэн фэдэу

яІэ пкъыгъохэр зэкІэ ащагъэх, ау хэкІыпІэ гори агьотыщтыгьэп. Ащ хэтхэзэ, кlалэхэри зым ыуж адрэр итэу къэсымаджэхэү аублагъ.

Мэзищыкіэ узэкіэіэбэжьмэ, зы пшъэшъэжъыер ашІолІагъ, ятІонэрэр плъыр-стырым зыІэкІиубытагъэу укъимышІэжьэу пІэм хэлъ. Елизавета Ивановнар ащ ыуж итэу, кІэлэцІыкІу быдзашъори зэрэдиІыгъызэ, унэ горэм гыкlакloy кloзэ loф ешlэ, ау чІыпІэ къинэу зэрыфагъэхэм икІынхэ алъэкІырэп.

Непи мары Машуткэ уц горэ фащэфы ашІоигьоу амышІагьи, зыдэмыкІуагъэхи, зэмылъэ-Іугъэхи щыІэп, ау зэкІэри пкІэнчъ хъугъэ. Мерцаловыми къэлэ ныкъор къычъыхьагъ, инэІуасэхэми имынэІуасэхэми зафигьэзагь, яльэІугь, зафигьэцІыкІузэ; бзылъфыгъэри иІофшІапІэ чъагъэ, кІалэхэри Мерцаловыр зыlутыгьэ loфшlaпlэми лъэІуакІо агъэкІуагъэх, ау къикІыгъэ щыІэп.

ТакъикъипшІ фэдизрэ, зыпари къамыюу, зэкіэри щысыгъэх. ЗэкІэм Мерцаловыр пхъуантэу зытесыгьэм зыкъытыриІэтыкІи теубытэгьэ-пытагьэ горэ хэльэу ипаlo зыщилъи пчъэм фиузэнкіыгь.

— Тыдэ укІон угу хэлъа? ымакъэ гумэкІыр къыхэщэу къеупчІыгъ ишъхьэгъусэ.

Мерцаловыр пчъэм нэсыгъахэу къызэплъэкІыгъ.

— Tlypu зы, тыщысыкlэ къикlын щыlэп, — мэкъэ дэгукlэ къыlуагъ ащ. — Джыри зэ сеплъын, зыгорэм сэдакъэ къыситынкІи мэхъу.

Урамым зытехьэм, гупшысэ гьэнэфагьэ горэм къыфэкІуагьэу щытыгьэп, зыдакІорэри зыкІакІорэри ымышІэу лъыкІуатэщтыгьэ. Зыпарэми лъыхъущтыгъэп, зыфэежьи щыІагъэп, нахь чыжьаюу зэрэіукіыштым, зыпари амыloy гьаблэм ыгьэлlэрэ иунагьо исхэр ерэмыльэгъухи нахьыбэ фэягъэп.

Сэдакъэ горэ къыратынэу орэлъаlya? Ары шъхьаекlэ, ари хэкІыпІэп, ар непэ тІо ыуплъэкІугьах. Зы зиусхьан бай горэм «Іоф шІи къэгъахъ» къыриІуагъ, ятІонэрэм полицием ыщэщтэу ыІуи къыгъэщынагъ.

Гу лъимытэзэ Мерцаловыр къэлэ пчэгум ит паркым къэсыгъ. Аллее кlыхьэм тетэу кlозэ пшъыгъэти, зигъэпсэфымэ шІоигьоу агьунэкІэ щыт пхъэнтІэкІу кІыхьэм тетІысхьагь.

АдыгабзэкІэ *зэзыдзэкІыгъэр* ХЬАУДЭКЪО Шыхьамыз. (Джыри къыкІэлъыкІощт).

$\mathcal{L}_{\mathcal{A}}$ от $\mathcal{L}_{\mathcal{A}}$ от $\mathcal{L}_{\mathcal{A}}$ от $\mathcal{L}_{\mathcal{A}}$ от $\mathcal{L}_{\mathcal{A}}$

(КъызыкІэльыкІорэр мэкъуогъум и 11-м

къыдэкІыгьэ номерым ит).

Сыдигьо ныбджэгьум дэжь сихьагьэми, апэу сызырегьэблагьэм къызэрэспэгьокіыгьэм фэдагь, зэшъхьэгъусэхэр къысфэчэф дэдагьэх, къысфашіэжьыщтыр амышізу ізнэ зэгьэпэшыгьэ къысфашіыщтыгь. Ау сагьэшхи, сызэрагьашъуи анахьэу сэ синыбджэгъу дэжь сызыкъудыищтыгьэр Нэфсэт ынэгу сызэрэкіэплъэштыр ары. Гъучітыгъужьым гъучіыр зызэрэфикъудыеу, сэри ащ сызфикъудыищтыгь.

Бзылъфыгъэр лъэшэу угу рихьыгъэ зыхъукІэ, сыд фэдизэу узфэсакъыжьэу пІуагъэми, къызхэмыгъэщын плъэкІыщтэп. Синыбджэгъу тыкъимылъэгъу зыхъукІэ, зэрэсшІодахэр Нэфсэт фыхэзгъэпсэу къэсыублагъ. Сиlокlэ-шlыкlэхэми ар къахэщыщтыгъ. Ау ахэм Нэфсэт гу алъимытэрэм фэдагь. Енэгуягьо синыбджэгьу ишъхьэгъусэ сенэцІыныр сшъхьэ къихьаныр къысимыпэсыщтыгьэкІэ. Сыкъигъэмысэу гущыІэ гори къысфидзыщтыгьэп, игуалэу сэзыгьэюни есльэгьуліэщтыгьэл. Ежьыри сэ салъэныкъокІэ зыщыгугъын зэрэщымыІэр къыгурэІоми, моу тІэкІу нэмыІэми ыгу сырехьэу гуцафэ сигъэшІыгъагъэмэ, сэщ нахь насыпышІо дунаим темытэу, ошъо къатиблымэ ашъхьагъ сыщесэу къысщыхъущтыгъ.

Гъунэ зыфэмыхъурэ Іоф хъурэп. Ащ фэдэ чіыпіэ сэри сырихьыліагъ. Синыбджэгъу дэжь сызэкіом, ежь Аслъан исыгъэп, зэіукіэ горэм щыізу ары Нэфсэт къысиіуагъэр. Ліыр имысымэ сыкъикіыжьыныр ары къыстефэщтыгъэр, ау сыгу рихьыгъэ бзылъфыгъэм сыкъыкіэрыкіыжьышъугъэп. Аслъан къэкіожьыфэ сежэнэу тесыубытагъ. Къэмыкіожьэу нахь охътабэ тешіэми нахь сигопэщтыгъ.

Тызэпльэу, зэтіон къытфэмыгьотэу Нэфсэтрэ сэрырэ тіэкіурэ тыщысыгь. Хьау, есіон сымышіэкіэ арыгьэп, ау егьэжьапіэ сшіыщтыр къысфэгьотыщтыгьэп. Ар къышіагь піонэу Нэфсэт къысэупчіыгь:

- Батыр, уиджэгу сыдигьо тыхэбгъэплъэщта, шlу плъэгъурэ пшъашъэ vulэба?
- ШІу слъэгъурэ пшъашъэ джырэкІэ сиІэгоп, сІуагъэ, ау ар сэ сызыфаем игугъу къэсшІынымкІэ егъэжьэпІэ дэгъоу слъыти, сыІущхыпцІи пызгъэхъожьыгъ. Хьау, лъэш дэдэу сыгу рихьырэ бзылъфыгъэ дахэ щыІ, ау псэогъу сшІыным ифитыныгъэ сиІэп.

Зыфэгъэхьыгъэр къыгурыІуагъэуи

къыгурымыІуагъэуи сшІэрэп, къысэпльыгъ, ау «Сыда» ыІоуи къысэупчІыгъэп, зы гущыІи къыриІолІагъэп.

 Аслъан телефонкіэ сыфытеонышъ, укъызэрэкіуагъэр есіон, — тэджыгъэ Нэфсэт.

Ащ гуцаф сигъэшІыгъэ сигущыІэ зыдаорэм гу лъитагъэу, ащ шІокІэу гущыІэ лыехэр къысІэкІэІонхэм тещыныхьэу илі къэкІожьыфэкІэ ышІуабэ

- Укіэлэегъадж, институт къэуухыгъ, Пушкиным ироманэу «Евгений Онегин» зыфиlорэм уемыджэгъэнэу хъуштэп...
- Седжэгъэ дэд, сlуагъэ къыригъэжьагъэр къеухыфэ семыжэшъоу.
- Уеджагъэмэ, Татьянэ Онегиным риlогъагъэр угу къэгъэкlыжь.
- Псэлъыхъоу иlэгъэ кlалэм Татьянэ lаджи риlоу къыхэкlыгъ, — зигугъу

СЭФЭР СЭФЭР

Дахэм сыдигъуи нэр nIэпехы

Рассказ *ಆನಕಾ ಆನಕಾ ಚಾತಾ ಚಾತಾ ಅತ್ಯಾ*

дашіэу макъэ ригъэіумэ шіоигъокіэ. Ащ сэ гу лъысымытагъэу зыкъэсшіыгъ: — Хъугъэ, ащ пае умыгъэгумэкіы,

зэlукlэр къаухымэ къэкlожьын. Тигущыlэ зэпыугъ. Пкъы ищыгъэ дахэм гощэ кlyaкlэ зызэрэригъэшlырэм сыкlырыплъын clyu, псыфалlэ сымылlахэми, псы къысфихьынэу Нэфсэт селъэlугъ. Псым сешъуахи, тасыр естыжьызэ нэгушlоу сыlущхыпцlи къэсlyaгъ:

— Къыздипхыгъэр сшІэрэп нахь, Нэфсэт, псы ІэшІу дэд къысфэпхьыгъэр, нахь ІэшІу сешъуагъэу къэсшІэжьырэп.

Шъуз ныбжьыкіэм нэплъэгъур рихьакіызэ Іущхыпціыкіыгъ нахь, зи къыриіопіагъэп. Ащ сэ къизгъэкіыгъэр есіокіыхэрэр игуапэхэу ары. Хэта бзылъфыгъэу дахэу епіомэ зимыгопэщтыр! Хьау, илі блэхъопсыкіыным сыщэгугъыкіэ арэп, ау мэхъуба зыгорэкіэ щымыгугъыми, бзылъфыгъэми хъулъфыгъэр ыгу рихьэу. Егъэжьэгъахэ хъугъэр лъызгъэкіотагъ.

— Узэрэдэхэ дэдэр зыдэошіэжьа, Нэфсэт? — занкіэу ынэгу сыкіэплъагъ. Мыдкіи Іущхыпціыкіи ежьыри къыс-

Іуплъагъ нахь, зи къыриІолІагъэп. Хьэ делэ хьалыжъо щэгугъэу аІоба, фыхэзгъэпсыхэрэр бзылъфыгъэм игуапэхэу къысщыхъуи, себэун гухэлъ сиІзу зызыфэсэщэим, ыІитІу къыспигъохи къыздигъэхъугъэп. Ащ нахь бзылъфыгъэм фэщыІэжьыгъэп: къышlыгъэр къэсшlэгъахэми, гу лъысымытагъэ фэдэу зыкъэсшlыгъ. Сэ сызэнэгуерэр арымэ, зэхэсхынэуи сыфэягъэп.

 «ШІу усэлъэгъу, сыд пае сыушъэфын, ау нэмыкіым сыратыгъахэшъ, сыщэІэфэ ащ сыфэшъыпкъэщт» зэри-Іуагъэр ары. Джары сэри къыосІон слъэкІыщтыр. Хьау, сэ о шІу услъэгъугъэкІэ арэп, ау лІы сиІ, сыщэІэфэ ащ сыфэшъыпкъэщт. Ащ дакІоуи къыосющтыр ары, анахь ныбджэгъу благъэу иІэмэ уащыщэу зылъытэрэм, ыгукІи къыпфэхьалэлым ипсэогъу уенэцІыныр угу къибгъэхьаныр зыкІи къыопэсыгъахэп. Ар къэрарынчъагъ. СилІ ихьатыркІэ лъытэныгьэу къыпфэсшІыщтыгъэр нычхьапэ зэрэкІосагъэр къыосэю. Силыки ар шъэфы хъунэп. Ащ ыуж Аслъан уигъэныбджэгъун-уимыгъэныбджэгъуныр ежь иІоф.

Ащ ыпэу чІыгур зэгозэу сыдэфагьэмэ е къысаоу сиукІыгьэмэ нахыышІугь, джащ фэдизкІэ зэхэсшІагьэ. Зысыухыижьэу езгьэжьагь:

— Къысфэгъэгъу, Нэфсэт, зызэрэсфэмыщы агъэр, — лъэ умрэ убзэмрэ зэхэтыгъ, — о а узэнэгуягъэм фэдэ сшъхьэ къихьэгъахэп. Мэхъуба зэрэщыгугъырэ щымы 1эми, хъулъфыгъэр бзылъфыгъэ дахэм ехъуапсэу. Шъо бзылъфыгъэхэмки ар къышъохъул 1эу, хъулъфыгъэ лъэгъупхъэр шъугу рихьэу къыхэк ых ухэтыми, дахэм уемыхъопсэн

пфэлъэкіыщтэп. Джары нахь, нэмыкі хэлъэп. Ар пшіошъ гъэхъу. Ухэзгъэукъоныр сыгу къыпфихьэгъахэп. Непэ укъызэрэсэгуцэфагъэр синыбджэгъу емыіожьымэ инэу сыпфэрэзэщт.

Шъыпкъэр піощтмэ, а гущыіэхэм нэшіошіыгъи шъорышіыгъи ахэлъыгъэп, ау Нэфсэт къысэдэіунэу фэежьыгъэп. Гущыіэкіэ занкізу «икі» къысимыіуагъэми, ар къыригъэкізу пчъэр къыіуихыгъ...

Мы чІыпІэм Батыр игущыІэ зэпыугъ. КъедэІухэрэм къызэращыхъугъэр къэбарыр къыухыгъэу ары. Нэужым хъугъэр зэхахымэ ашІоигъоу къэгуІагъэх:

- ЕтІан, етІан?
- Етlанэ хъугъэр нафэба, ащ ыуж уахътэу тешlэжьыгъэр бэми, къыlощтыр къин къызэрэщыхъурэр къэпшlэнэу лъэшэу хэщэтыкlи, игущыlэ къыпидзэжьыгъ. Нэфсэт хъугъэр ил!
 риlотагъ. Аслъанрэ сэрырэ тиныбджэгъуныгъэ ащ щытыухыгъ. Лъэш дэдэу сыгу
 рихьыгъэгъэ бзылъфыгъэм инэплъэгъу
 сыкlэхъопсэу сыкъэнагъ.
- Уимыфэшъуашэ къыохъулІагъэп, зэкІэм къызІуипхъотыгъ Олэгъэй, пІыжъ од лъагэм, фэбытышъо хъугъэм, еджэгъэ-гъэсагъэхэм ныбджэгъу афэзышІыгъэр къэшІэгъуаеу гурыт еджапІэм нахь къэзымыухыгъэм, псэолъэшІэу Іоф зышІэщтыгъэм.
- Ащ нахьэу къэсіуагъэм имэхьанэ къыжъугурымыіуагъ нэмыіэмэ... Олэгъэй къызэригъэмысагъэр Іахькіэ зэримыштэрэр Батыр къыхэщыгъ.

Ащ дезыгъэштэни ныбджэгъухэм къахэкІыгъ.

— Тифэшъуашэу къытэпІуагъ, ыІуагь кІэлэегьаджэщтыгьэу Хьанэшъукъо Ахъмэт. — Батыр къыІотагъэр къэбар къодыеу къызщыхъугъэхэр къытхэкІыгъэми. — Олэгъэй фыреплъэкІыгъ, — ащ мэхьанэ кІоцІылъ. Ежь Батыри анахь ныбджэгъу благъэу иІэм ишъхьэгъусэ енэцІыным ифитыныгъэ зэримыІэр къыгурыІощтыгъ, ар икъэбари мызэу, мытюу щыкигъэтхъыгъ. Ары шъхьаем, мыхъущтыр шъхьэм зэхешІэми, гур бгъэдэІон умылъэкІэу бэрэ къыхэкІы. Ар Батыри къехъулІагъ. Ащ дакlоуи Батыр къыІотагъэм сэ хэслъэгъуагъэр шІулъэгъуныгъэм гъунапкъэ зэримы Іэр ары. Ар зыфэдэр къызыбгуры Іощтыр, икъу фэдизэу зызэхэпшІэщтыр узырихьылІэкІэ, пшъхьэкІэ зыуушэтыкІэ ары. Джары «рамыпхыгъэліым зыремыгъэпх» зыкіаіорэр.

(Джыри къыкІэлъыкІощт).

<u>අපිරියේ අපිරියේ අපිරිය</u>

Жьыбгъэр!

(ЛъытакІэ)

- Жьыбгъэр! Зы, тlу, щы, плlы, тфы!
 - Пщэхэр чыжьэу, чыжьэу фых! — Шъо шъуилъэlу згъэцэкlэн — Пщэхэм дэгъоу сахэпщэн! У-у-у-у!
- Жьыбгъэр! Хы, блы, и, бгъу, пшЫ!
 - Джы ошъогур къаргъоу шІы!— Шъо шъуилъэlу згъэцэкlэн —

КІэлэцІыкІухэм апае усэхэр

— Джыри дэгъоу сахэпщэн! У-у-у-у!

Жьыбгъэм лІыгъэ зэрихьагъ — Тыгъэр уашъом къытехьагъ! Тэри пшІым нэс къэтлъытагъ! КІэлэцІыкІухэм Тхьэр ятагъ.

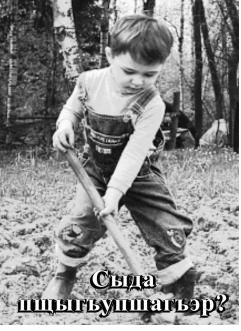

Шъукъеблагъ

Тиатакъэ щэ къэджагъ:
— Кука-реку! Ку-ка-реку! Ку-ка-реку!
Чэщ мэза-гъор ык і эм фэкіуагъ!

Тыгъэр ошъогум къисыхьагъ! Мэфэ дахэм шъукъеблагъ! — Кука-реку! Ку-ка-реку! Кука-реку!

(Усэ-хырыхыхьэу «Зы гущыlэ къысэlожь!»)

— Тыгъэр къепсы. Гъэтхэ дах.

Уфэчэфэу хатэм дахь. ЧІыгу фабэм джы хэІаб — Хьасэр дэгъоу къэгъэшъаб.

Ар зэшІопхмэ, улІэхъупхъ, Наши, къони, къэби щыпхъ, Ахэм боу уагъэтхъэжьын. Сыда адэ пщыгъупшагъэр? Угу къэкІыжьа ыцІэр?
— (......)

Джэуапыр: бжыыны.

КІэлэцІыкІухэр! Джыри сыда гъатхэм зичылапхъэ цІыфхэм апхъырэр? Джэуапыр: къэбаскъ, нэшэбэгу,

джэуапыр: ч чыплъ, чынакіэ ыкіи нэмыкі-

АДЫГЭКЪАЛЭ КЪЫРАТХЫКІЫХЭРЭР

Ж МэфэкІхэр

зэдыхагъэунэфыкІыгъэх

БэмышІэу Адыгэкъалэ мэфэкІ зэхэхьэшо щыІагь. Лъэпкъ культурэм и Гупчэу ащ дэтым чІэзэрэмыгъафэхэу цІыфхэр къекІолІэгъагъэх. КъызэрэтшІошІыгъэр Адыгеим комсомолыр зыщызэхащагьэр илъэс 90-рэ зэрэхъугьэм зэlукlэр фэгьэхьыгьэщтэу ары. Ау ар зырагъажьэм къызэраlуагъэмкlэ, комсомолым имызакъоу, а мафэм социальнэ ІофышІэхэм ямэфэкІи хагъэунэфыкІыгъ, афган заом хэлэжьагьэхэм къафарагьэхьыжьыгьэ бгьэхалъхьэхэри щаратыжьыгьэх. Ащ фэшІ сценэм къыдэкІуаех Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбый, къалэм инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Ліыхэсэ Юрэ, Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэ игуадзэу Хьэпэе Марыет. ПенсиехэмкІэ фондым АдыгеимкІэ и Къутамэ ипащэ игуадзэу Бэгугъэ Вячеслав, АдыгэкъалэкІэ дзэ ко-

Сергей Моисеенкэр.

Апэ гущыга депашул епА Хьэпэе Марыет АдыгэкъалэкІэ иІофшІэгъухэм гущыІэ фабэхэр къафијуагъэх, япшъэрылъхэр щытхъу хэлъэу зэрагъэцакІэхэрэм фэшІ зэрафэразэхэр къыхигъэщыгъ, псауныгъэ пытэ яІэнэу, джыри нахь дэгъоу Іоф ашІэнхэу къафэлъаІозэ, ямэфэкІкІэ къафэгушІуагь. Ащ пыдзагьэу АдыгэкъалэкІэ социальнэ ІофышІэхэу Нэхэе Саидэ, КІэныбэ Сусанэ, Хьаджэбыекъо Саныет ціыфхэм яфэіо-фашіэхэр щытхъу хэлъэу зэрагъэцакІэхэрэм, нэжъ-Іужъхэу амалынчъэ хъугъэхэр зэрагъэразэхэрэм фэшІ Урысые Федерацием ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ къафигъэшъошэгъэ щытхъу тхыльхэр къаритыжынгьэх. Джащ фэдэу Тхьагъэпсэу Рузанэ, Льэцэр Заремэ, Еутых Рузанэ, Мамыекъо Альбинэ, ЕхъулІэ

Заремэ ежь Марыет Іоф зыщишІэрэ министерствэм къафигъэшьошэгьэ щытхы үсильхэри аритыжьыгъэх.

ПенсиехэмкІэ фондым Адыгэ РеспубликэмкІэ и Къутамэ ипащэ игуадзэу Бэгугъэ Вячеслави социальнэ ІофышІэхэм ямэфэкікіэ зэіукіэм хэлажьэхэрэм къафэгушІуагъ, джыри гьэхьэгьэшіухэр ашіынхэу, псауныгъэ пытэ яІэнэу къафэлъэ-Іуагъ ыкІи АдыгэкъалэкІэ ягъэІорышІапІэ (ипащэр Мыгу Адам) иІофышІэхэу Еутых Асыетрэ Хэкужъ Адамрэ къафагъэшъошэгъэ щытхъу тхылъхэр къаритыжьыгъэх.

Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбыйрэ народнэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Ліыхэсэ Юрэрэ мэфэкІ зэхахьэр рекІокІыфэ сценэм тетыгъэх, ар зэращэзэ, социальнэ ІофышІэхэм япшъэрылъхэр агу етыгъэу зэрагьэцакІэхэрэм зэрэщыгьуазэхэр, зэралъэгъурэр, нэжъ-

Іужъхэм ахахьэхэми. Іоф горэхэр яlэхэу къяуалlэхэми къазэрараІорэр, зэрафэразэхэр мызэу, мытюу къыхагъэщыгъ. -еІшьф-оІефк мехфыІ Ішеф шА хэм ягъэцэкІэн пылъ нэбгырэ 12-мэ, ПенсиехэмкІэ фондым игъэІорышІапІэу къалэм дэтым июфышіэ нэбгырипліымэ администрациемрэ народнэ депутатхэм я Советрэ яшытхъу ыкІи рэзэныгъэ тхылъхэм ахъщэ шІухьафтынхэр ягъусэхэу аратыгъэх.

Афганцэхэм чэзыур анэси ахэр сценэм дэкlоенхэу зырагъэблагъэхэм, залым чІэсыр зэкІэ къэтэджи, ІэгутеокІэ дащэягъэх. КІэлэ бжьышІо-пытэ закІэхэу, къыхашыпыкІыгъэхэм фэдэхэу нэбгырэ 30 фэдиз сценэм къыщызэгоуцуагъэх. Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбыий депутатхэм ятхьаматэу ЛІыхэсэ Юри афган заом щыфэхыгъэхэр цІыфхэм зэрашымыгъупшэхэрэр, сценэм къыдащэягъэхэми ліыхъужъныгьэу заом щызэрахьагьэм ифэшъошэ уасэ зэрэфашІырэр, псаоу къыхэкІыжьынхэу янасып къызэрихьыгъэм фэшІ зэрафэгушохэрэр къаlуагъ. тапэкІэ ядунае мамырэу, ябынунагъохэм адатхъэхэу щыІэнхэу афэльэІуагьэх. Афган заор аухи тидзэхэр ащ къызыращыжьыгъэхэр тызхэт илъэсым имэзае илъэс 25-рэ зэрэхъугъэр хагъэунэфыкІыгь. Ащ ехъулІэу къыдагъэкІыгъэ бгъэхалъхьэхэм ахъщэ шІухьафтынхэр ягъусэу афган заом щыІэгъэ кІалэмэ аратыжьыгъэх.

Адыгеим комсомолыр зыщызэхащагъэр илъэс 90-рэ зэрэхъугъэм мэфэкІ зэхахьэр лъигъэкІотагъ. Комсомолым зищы-Іэныгьэ езыпхыгьэхэу, ащ ыпіугъэхэу, а лъэхъаныр непэ къызынэсыгъэм шІукІэ зыгу къэкіыжьхэу, щыіэкіэ-псэукіэр нахьышІу шІыгьэнымкІэ, ныбжьыкіэхэр піугьэнхэмкіэ, Адыгэкъалэ нахь кІэракІэ шІыгъэнымкІэ зылъэкІ къэзымыгъанэу яІэр макІэп. ЗыцІэ къыра-Іуагъэхэр сценэм къыдащаехэзэ комсомолым июбилейкІэ зыфэгушІуагьэр, щытхъу тхылъхэр зэратыгьэр бэ. Ахэм ащыщых Іэшъынэхэу Сэфэрбыйрэ Казбекрэ, Джэндэрэ Мос, Нэхайхэу Зэчэрыерэ Адамрэ, Янэкъохэу Аслъанрэ Аскэррэ, Мыгу Хьисэ, Хьахъукъо Мирэ, Теуцожь Марыет, ЗекІохъу Мэлайчэт.

МэфэкІ зэхахьэр къыгъэбаигъ культурэм иІофышІэхэм концертэу къатыгъэм.

КІэлэцІыкІухэм загъэпсэфы

Адыгэкъалэ ипащэу Хьатэгъу Налбый мы мафэхэм пшъэрылъ шъхьајеу зыфилъэгъужьхерем ащыщ кІэлэцІыкІухэм ягьэмэфэ зыгъэпсэфыгъо лъэхъанэ зэрифэшъуашэу къызфэгъэфедэгъэныр. Ежь къалэм Іофыгъо зэфэшъхьафхэу щызэраригъахьэхэрэм, къэлэ еджапіэхэм зыгьэпсэфыпІэ лагерьхэр къазэращызэlуахыхэрэм, цІыф псэупіэхэм ащыщхэм кіэлэціыкіу джэгупіэхэр зэрэщаригъэшіыхэрэм имызакъоу, республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ

хэхъоныгъэмрэкІэ иминистрэу Осмэн Альберт зэгурыІоныгъэ дыриІэу илъэс къэс якІэлэеджакІохэр Мыекъопэ районым икъушъхьэхэм ахэт лагерьхэм, зыгъэпсэфыпІэ зэфэшъхьафхэм арагъащэх.

– Ащ фэшыхьат 2013-рэ илъэсым кІэлэеджэкІо 300 фэдизмэ, — ею къалэмкіэ ціыфхэм ясоциальнэ фэlо-фашlэхэм ягьэцэкІэн фэгьэзэгьэ Гупчэм ипащэу Дэхъужь Мурат, — лагерьхэм апкъышъол зэращагъэпытагъэр, санаториехэм къа-

зэрэщяІэзагъэхэр (нэбгырэ 63-рэ). Ахэр үз зэфэшъхьафхэм агъэгумэкІыхэрэ кІэлэеджакіох. Ренэу анахь тынаіэ зытедгъэтыхэрэр зигьот макІэхэр, кІэлабэ зыпіурэ унагьохэр арых. ТикІалэхэм анахь агу рихьхэу зызщагъэпсэфыхэрэр лагерьхэу «Лань», «Горная», «Кавказ», «Турист» ыкІи Псыфабэм дэт санаториеу «Звездочка» («Жъогьожъый») зыфиІоу Гъыщ Рэмэзанэ зипащэр ары.

— Мы илъэсыкІэу тызхэхьагьэми тиюфшен нахь дгьэльэшыщт, — икъэІотэнхэм къапедзэжьы Дэхъужь Муратэ. — Апэрэ лъэбэкъушІухэри тшІыгъэх. ТикІэлэеджэкІо 32-рэ зыгъэпсэфыпІэ лагерьхэм ятщэлІэгъахэх. Ахэм мэкъуогъум и 17-м нэс зыкъагъэпсэфыщт,

апкъышъол къагъэпытэщт, етlaнэ къэтщэжьыщтых, ачІыпІэ ихьащтхэри хьазырых. Тызхэт илъэсым имэзитфэу къызэтынэкІыгъэм Псыфабэм дэт санаториеу «Жъогъожъыем» нэбгырэ 16-мэ, Красногвардейскэ районым щыІэ ІэзапІэм кІэлэеджэкІуиблымэ япсауныгьэ зыпкъ къащырагъэуцогъах. Джыри мары лагерьхэм защызыгьэпсэфынэу фаехэм яттынэу путевки 154-рэ тІэкІэлъ.

<u>Корр.:</u> Лагерьхэм кіохэрэр сыдэущтэу шъущэхэра, къэшъущэ-жьыхэра? Зыкъагъэпсэфыфэ якъэбар зэшъогъашіа, шъуалъэплъа?

Д.М.: Ащ лъэшэу ынаІэ тырегъэты къалэм имэрэу Хьатэгъу Налбый. Ахэр ау сыдэу щытми тигъэтІупщыхэрэп. Охътэ гъэнэфагъэм, пчэдыжьым калэхэм жехетк-енк мехепан акІыгъухэу къэлэ администрацием къыІохьэх. МэфэкІым фэдэу ежьыр е игуадзэхэм ащыщхэм зыгъэпсэфакіо кіохэрэм гущыІэ фабэхэр къафаІо, Іэдэб ахэлъынэу, кІэлэпІухэм ядэІунхэу араІо, дэгьоу зыкъагьэпсэфынэу афэлъаюх, автобус дэхэшхом рагъэт ысхьэхэшъ, медицинэм иІофышІи, нэмыкІхэри ягъусэхэу атІупщых.

ЫпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ купыр лагерым зыгъэкІотагъэхэр къалэм имэр игуадзэу Джамырзэ Гощнагъу. Автобусым сэри, сиюфшіэгъуи тадисэу, медсестрари тигъусэу лагерым тадэкІуагъ. Ахэм япащэхэм, якІэлэпІухэм якъэбар зэтэгьашІэ. ЯкъэкІожьыгьом талъыкІонышъ, къэтщэжьыщтых.

ДжэгупІэхэм

къахэхъо

Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбый бэрэ ыloy зэхэтэхы: «Тинеущырэ мафэ зэлъытыгъэ кІэлэцІыкІухэм апаемэ, дунаим сызшъхьасыни, афэмышапхъи шыІэп. Ахэр нэгушюхэу, чэфыхэу, щыкІэгьэнчьэхэу къэтэджынхэ фае». Ары ыкІи зэрэзекІорэр. КІэлэцыкку ыгъыпитфу яюжэм альэпльэ, зыфэныкъохэр игъом зэрегъашІэх, афегъэцакІэ, сабыйхэри чэзыу ямыІэу аштэх. КІэлэеджакІохэми, кІэлэцІыкІу Іыгъыпізхэм ачізсхэми ягъэшхэни ынаіз тет, гъомылапхъэхэр нахь зэтефыгъэнхэм, нахь пыутэу къызэрафыдэк ыщтым ренэу ынаІэ тет, ащкІэ ІофшІэгьэ дэгьухэри яІэх.

Джащ фэдэу кІэлэцІыкІухэм языгьэпсэфыгьо уахъти шІуагьэ къытэу зэхэшэгьэнми пыль. Аш фэшыхьат аужырэ илъэсхэм къалэм кІэлэцІыкІу джэгупІэ 20-м ехъу зэрэдагьэуцуагьэр. ЕтІани

гушІуагьор ахэм япчъагьэ зэрэхахьорэр, ащ фэшІ къалэм игумэкІхэр динлэжьхэми, народнэ депутатхэм ащыщхэми зэрэдагощырэр, Хьатэгъу Налбый гъусэныгъэ зэрэдыряІэр ары.

АщкІэ щысэ шІагъу къалэм иурамэу Лениным ыцІэ зыхьырэм тет фэтэрыбэу зэхэт унэу N 22-м ищагу кіэлэціыкіу джэгупіакіэ бэмышіэу зэрэщагъэуцугъэр. Ар зиІэшІагъэхэр едедО неждуеШ уемьми и мытышем ащ игъусэгъэ динлэжь ныбжьык эхэмрэ. Къэлэ администрацием къаригъэщэгъэ пкъыгьохэм ахэм ахашыкыгьэх кіэлэціыкіу джэгольэ зэфэшъхьафхэр шыкъечъэкІ, зызыщыбгъэхъыещт пхъэнтІэкІу, хъэрен, нэмыкІхэри. Ахэм Іэпы-Іэгъу афэхъугъэх, ящыкІэгъэ цементыр, мыжъор, пшъахъор къафарагъэщагъ народнэ депутатхэу Хъодэ Эдуардрэ Джэндэрэ Хьилимрэ. Ащ фэшІ Хьатэгъу Налбый динлэжьхэми, народнэ депутатхэми зэрафэразэр, нытыхэми ар зэрягопэшхор, яшІушІагьэ зэращымыгъупшэрэр ариlуагъ.

Динлэжьхэр сыдигъуи къалэм икъэбзэныгьэ фэгьэхьыгьэ Іофыгьохэм ахэлажьэх. Ежьхэм ямэщыт имызакъоу, иІэгъо-блэгъухэри агъэкъабзэх. Ащ имызакъоу, ятІонэрэ еджапІэм ищагугъэм дэт спорт плошадкэр агъэкІэрэкlагъ, инвентарэу дэтхэр агъэцэкlэжьыхи, агъэпытэжьхи, агъэлэжьыгъэх.

> НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр НЭХЭЕ Рэмэзан.

САМБО. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Нартхэм ямедальхэм ахагъэхъощт

Урысые Федерацием икlэлэеджакlохэу ильэс 13 — 14 зыныбжьхэм самбэмкlэ язэнэкьокьу Можайскэ щыкІуагь. Хэгьэгум ишъолъыр 64-мэ ябэнэкІо 300-м нахьыбэ зэІукІэгъумэ ахэлэжьагъэх. Адыгэ Республикэм испортсмени 7-мэ алырэгъум яухьазырыныгьэ къыщагьэльэгьуагь.

Хьатыгъужъыкъуае щапІугъэ Къэбэхь Мурадин, кг 65-рэ, ятІонэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Хьабый Байзэт кІэлэеджакІор егъасэ.

Бэгугьэ Русльан, кг 54-рэ, Щынджые щыщ. Тренер ныбжьыкІэу Вячеслав Павловыр ипащэу самбэм ишъэфхэр зэрегъашІэх. Р. Бэгугьэр Урысыем идышъэ

медаль къыдихыным пэблэгъагъ, ау кІэух бэнэгъур зэрэшІуахьыгъэм къыхэкІэу ятІонэрэ чІыпІэр къыфагъэшъошагъ.

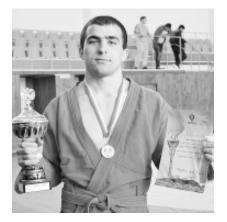
Адыгэ Республикэм самбэмкІэ икІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэ идиректорэу, спортымкІэ дунэе класс зиІэ мастерэу Делэкъо Адамрэ Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хъот Юнысрэ тибэнакІохэм ягъусэхэу Можайскэ щыlагъэх. А. Делэкъомрэ Ю. Хъотымрэ зэралъытэрэмкІэ, Адыгеим инарт шъаохэр ягуетыныгъэкІи, яІэпэІэсэныгъэкІи къахэщыгъэх. ТапэкІэ Іоф зыдашІэжьзэ, ясэнаущыгьэ къызэІуахыщт, дунэе турнирхэм, зэнэкъокъухэм зафагъэхьазырыщт.

Сурэтым итхэр: Хьабый Байзэт, Хъот Юныс, Къэбэхь Мурадин, Делэкъо Адам.

ХЪ. ХАЙБУЛАЕВЫМ ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Нэджыкъо Бислъан атекІуагъ

СамбэмкІэ бэнэкІо цІэрыІоу Хъусен Хайбулаевым фэгъэхьыгъэ Дунэе турнир Махачкала щызэхащагь. Адыгэ Республикэм испортсмен ныбжыкІ У Нэджыкь Бисльан зэlукlэгъуи 4 бэнэпlэ алырэгъум щыриlагъ.

Тиреспубликэ иліыкіоу Нэджыкъо Бислъан килограмм 82-м нэс къэзыщэчырэмэ ябэныгъ, апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Дунаим гъогогъуи 5 ичемпионэу Хъусен Хайбулаевым ыцІэкІэ агъэнэфэгъэ шlухьафтыныр адыгэ кІалэм къыфагъэшъошагъ.

Б. Нэджыкъом иапэрэ тренерыр Нэджыкъо Руслъан, мы уахътэм бэнэкІо ныбжьыкІэр СССР-м изаслуженнэ тренерэу Хьэпэе Арамбый егъасэ.

Сурэтым итыр: Нэджыкъо Бислъан.

дзюдо

ТибэнакІохэм къахэщыгъэхэр

Адыгэ Республикэм дзюдомкІэ изэнэкьокьу Мыекъуапэ щыкІуагъ. Яонтэгъугъэхэм ялънтыгъэу бэнакіохэр купи 7-мэ ахэтхэу зэіукіэгъухэм ахэлэжьагьэх. ТекІоныгьэр кыйдэзыхыгьэхэр Къыблэ шъолъырым изэнэкъокъоу мэкъуогъум и 24 — 26-м Мыекьуапэ щызэхащэщтым яІэпэІэсэныгъэ къыщагъэлъэгъощт.

Дэхъу Азэмат, килограмм 60, Фыlапшъэ Астемир, кг 66-рэ, Бат Аскэр, кг 73-рэ, Къудайнэт Азэмат, кг 81-рэ, Элмар Аббасов, кг 90-рэ, Нэщэмыкъо Мурат, кг 100, Нэгъуцу Азамат, кг 100-м къехъу, апэрэ чІыпІэхэр къафагъэшъошагъэх.

Апэрэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэм Адыгэ Республикэм ихэшыпыкІыгъэ командэхэм яухьазырыныгъэ зыщыхагъэхъорэ Гупчэм зыщагъасэ. Тиреспубликэ дзюдомкІэ ихэшыпыкІыгъэ командэ итренер шъхьа ву, Адыгеим изаслуженно тренероу Басто Солым къызэрэтиІуагъэмкІэ, Къыблэ шъолъырым изэІукІэгъухэм текІоныгъэр къащыдэзыххэрэр Урысыем икІэух зэнэкъокъухэм ахэлэжьэщтых.

ШАХМАТХЭР

Мэфэкі ешіэгъухэр

Урысыем и Мафэ фэгъэхьыгъэу шахматхэмкІэ зэнэкъокъоу Мыекъуапэ щыкІуагъэм Краснодар краимрэ Адыгеимрэ ащыпсэухэрэр щызэlукlaгьэх. Нэбгырэ 23-рэ зэдешlaгь, текlоныгьэр зыхыщтыр къэшІэгьошІугьэп.

Лыпціэкъо Руслъанэ очкоуи 9-м щыщэу пчъагъэу къахьыгъэр зэфэдиз — 6,5-рэ. 7,5-рэ ригъэкъуи, апэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Александр Цысьрэ Руслан Борисовымрэ очко

Гъунэгъу краим къикІыгъэ А. Цысь нахь чанэу ешІагьэу альыти, ятІонэрэ чІыпІэр

фагъэшъошагъ.

Евгений Погребно-

ир, Пщыкъэнэ Муратэ, Григорий Ми-

хайловыр, Николай

Удовиченкэр, нэ-

мыкІхэри Урысыем и

Мафэ фэгъэхьыгъэ

зэнэкъокъум щыт-

лъэгъугъэх. Хагъэ-

унэфыкІырэ чІыпІэхэр

къыдамыхыгъэми,

ешіэкіэ дэгъу къэ-

зыгъэлъэгъуагъэхэм

тагъэгушІуагъ. Ады-

геим шахматхэмкІэ

ифедерацие ипащэу

Юрий Мешалкиныр

кІэщакІо зыфэхъугъэ

зэнэкъокъум хэлэ-

жьагъэхэр зэхэща-

кІохэм афэразэх.

Сурэтыр зэнэкъокъум къыщытырахыгъ.

Бразилием щэкіо

Дунаим футболымкІэ изэнэкъокъу Бразилием икъалэхэм ащэкlo. Хэгьэгу 32-мэ якомандэхэр купиеу гощыгъэхэу апэрэ чІыпІэхэм афэбанэх. Стадионхэм тысыпіэ нэкі ямыіэжьэу зэІукІэгъухэр ащызэхащэх. Спортыр зиквасэхэу Адыгеим щыпсэухэрэм тиреспуоликэ икъэралыгъо быракъ зыдашти, футбол ешІэгьухэм яплынхэу Бразилием ежьагьэх.

Мэкъуогъум и 12-м футболымкІэ дунэе зэнэкъокъур Бразилием щаублагъ. Коста-Рикэ Уругвай къикІыгъэхэм дахэу атекІуагъ. Италиемрэ Англиемрэ гъэшІэгъонэу зэдешІагьэх. Италием ифутболистхэм текІоныгьэр 2:1-у къыдахыгъ. Дунаим ичемпионэу Испанием иапэрэ ешІэгъу шІуахьыгъ, 5:1-у Голландиер къытекІуагъ. Бразилием 3:1-у Хорватиер къызэринэкІыгъ.

Мы сатырэхэм шъуяджэ зыхъукІэ, Урысыемрэ Къыблэ Кореимрэ яхэшыпыкІыгъэ командэхэр зэрэзэдешІэщтхэм шъугумэкІыщт. Футболыр спорт зэlукlэгъу къодыеп, щы-Іэныгъэм ар щыщ. Дунэе зэнэкъокъур Бразилием зэрэщыкорэм хэгъэгухэм яІэшъхьэтетхэри лъэплъэх, спортым цІыфхэр зэрэзэфищэхэрэр ягуап.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44.

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэльы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 4012 Индексхэр 52161 52162 Зак. 1861

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр Хъурмэ Хъусен

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.